

Prvi slovenski dnevnik v Zedinjenih državah. Izhaja vsak dan izveniš nedelj in praznikov.

Glas Naroda

The first Slovenic Daily in the United States. Issued every day except Sundays and Holidays.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER, SEPTEMBER 21, 1903, AT THE POST OFFICE AT NEW YORK, N. Y., UNDER THE ACT OF CONGRESS OF MARCH 3, 1879.

Štev. 189.

NEW YORK, v soboto, 19. decembra, 1903.

Leto X.

Novi most.

Otvoritev novega brooklynskega mostu.

Parada parnikov. — Dekoracije na mostu. — Divna razsvetljava.

Danes vršila se je v našem mestu slavnostna otvoritev novega brooklynskega mostu. Že opoldne so bile vse dekoracije izgotovljene. Zvečer bodo priglali na mostu vseh 20.000 električnih oblačil, ki so začasno pridobili na ogromni most.

Tudi vse priprave za umetni ogenj so gotove. Program za današnji slavnost sta izdelala mostni komisar Lindental in njegov pomočnik.

Na čelu brooklynske parade, ki se je pričela pri Borough Hall v Brooklynu ob 11.30, korakal je predsednik Borougha, Swanstrom. Prvi oddelček parade tvorila je sotinja C. Točno ob 12. uri ostavil je newyorški mayor Low z svojimi uradniki nas City Hall. Mestne uradnike je spremljal 71. polk na potu preko mostu.

Točno ob 2. uri popoldne sta se obe parade srečali na mostu, na kar sta skupno odšli na brooklynsko "plazo", kjer je mayor pregledal parado, na kar je komisar Lindental izročil mostu mayorju Lowu.

Ob tej priliki so govorili krajejske govore tudi predsednik raznih Boroughov, kakor tudi senator Patrick H. McCarron, ki je vložil predlog za gradnjo novega mostu. Po slavnostnih govorih igrala je godba 47. polka himno "Star Spangled Banner".

Po paradi vršil se je luncheon vseh uradnikov v prostorih Hannover kluba.

Zvečer točno ob 6.30 minut pričela bodo umetni ogenj. Ognjeni slapovi reke Niagara bodo široki 100 čevljev, visoki ognjeni vrtovi babilonski in ognjene slike mayorja Setha.

Varilla in Roosevelt.

Panamski poslanik o Rooseveltovi panamski politiki.

Philadelphia, 19. dec. P. Buena Varilla, poslanik republike Paname, je večer govoril v tukajšnji Academy of Political and Social Science o panamskem vprašanju, ob kateri priliki je natančno opisal vse položaj na panamski zemski ožini, vzroke, radi katerih je postala Panama samostojna in neodvisna, in o zadržanju Zjed. držav v panamskem vprašanju. Ob tej priliki se je o predsedniku Rooseveltu, oziroma o njegovem zadržanju zelo pohvalno izrazil.

Zgodovina prave revolucije v Panami prične se že spomlad leta 1901. Takrat je poslala colombijska vlada senator Martínez Silva v Zjed. države, kateri je bil prej colombijski minister inostranih del. On je dospel v Washington, da vodi obravnavo meč Colombijo in Zjed. državami. In on je takrat svaril svojo vlado, naj pomisli, da zamore Panama postati danes ali jutri svobodna, ako Colombia ne sklene prekopne pogodbe.

V juniju 1902 posrečilo se je emigrirji in patriotizmu senatorja Hanna po 14 dnevnem debatiranju v senatu, da se je Hepburnov predlog preinačil v Spoonerjev zakon. Preje so Zedinjene države ponudile Colombiji za prekop \$10.000.000 v gotovini in nadaljno letno rento v znesku \$100.000. Toda v Colombiji so potem prišli govoriti o 20 in 30 milijonih in letni renti v zneskih po \$500.000 in po \$700.000.

Varilla si je potem stvar premislil in naznanil colombijskemu predsedniku Marroquinu, da bode Zjed. države mogoče plačale \$10.000.000 za prekop in letno rento v znesku \$250.000. Končno je Marroquin v to privolil.

Končno je pa colombijski kongres že skoraj gotovo stvar razbil in tako je ljudstvo v Panami naredilo revolucijo, ktera je tudi vspeła.

Republikanski nacionalni konvent.

Chicago, Ill., 18. dec. Po naročilu pododseka republikanske nacionalne konvencije, pričel je G. Stewart s pripravami za nacionalni konvent, kateri se vrši tukaj v juniju 1904. — Predsednikom tukajšnjega odbora je bil imenovan B. Raymond.

Postane del naše države?

V Washingtonu govore o anektiranju Paname.

Prekop se mora nemudoma graditi. — Zadnji poskus sprave ali pa vojska.

Washington, 19. dec. Republikanski senatorji, kateri se boje, da bi demokratije radi panamske sfere proti prekopnevi pogodbi ne pričeli z obstrukcijo, so sedaj pričeli z drugo taktiko. Oni namreč prete, da bodo v slučaju, ako ne bode sprejeta prekopena pogodba, Panamo jedinstveno anektirali, kar bode zlasti ameriskemu ljudstvu zelo ugajalo. Zlasti za volilno reklamo predsednika bi bilo to najboljše orožje proti demokratu. Prodlog, s kterega pomočje je mogoče Panamo uvrstiti med naše države, je lahko izposlovati in tudi vresničiti, potrebna je le večina obeh zbornic. Ker pa so republikanci v obeh zbornicah v večini, je ta načrt kaj lahko izvesti. Ker so pa demokratije, kot je v večini antiamerikalisti, jim bode gotovo ljubše, ako se sklene pogodba s Panamo, nego da se Panama anektira. Zopet drugi republikanec je predlagal, da se v slučaju, ako zbornica pogodbo zavrne, podeli

predsedniku pravica, pričeti z kopačnim prekopom.

Večerašnje kabinetske seje so se udeležili vsi tajniki, izimši bolnega Haya. Pri seji so se posvetovali o položaju na Istmu. Do sedaj niso prišla iz Paname nadaljna vznemirljiva poročila.

Vendar so pa sklenili, da se pošlje vojaštvo iz Philadelphije na Istmus, ako se položaj ne spremeni.

Nadaljne načrte proti Colombiji vlada ne bode več objavljala.

Paris, 19. dec. Zedinjeni colombijski odbor je danes izjavil, da bode Colombia skušala potom posebne komisije naprositi Zjed. države, da pripoznajo njene pravice, ktere so jej zajamčene v pogodbi iz leta 1846. Ako pa ta komisija ne bode vspeła, naprosila bode Colombia haško sodišče, da uravnava zadevo. Ako tudi to ne bode vspeło, prične Colombia z vojsko, v kterej se bode zanašela na vse jugoameriške republike.

Washingtonske novosti.

Še cubanska pogodba.

Washington, 18. dec. Predsednik Roosevelt izdal je večerjaj proklamacijo, s katero naznanja državljanom potrditev cubanske reciprocitne pogodbe in naznanja, da postane slednja 1. januarja dni pravomočna.

Reciprocitno pogodbo je prinesel zastopnik F. Wichter iz Baltimore v belo hišo, kjer jo je predsednik podpisal s istim zlatim peresom, s kterim sta jo podpisala preje senatorja Cannon in Freye. Zlato pero je kupil cubanski poslanik Quesada, kateri je potem dobil pero v spomin.

Sedaj, ko je postala pogodba zakon, nastane vprašanje, kako bode vplivala znižana uvozna carina cubanskega sladkorja na uvoz sladkorja iz drugih dežel. Angleška vlada je naše vladi že naznanila, da upa, da bode ona ista carina veljala tudi za uvoz sladkorja iz angleške Zapadne Indije. Sedaj bode naravno zahtevala iste ugodnosti tudi Francija, Avstrija, Nemčija in druge dežele, iker izdelujejo sladkor iz pese.

Panamaska debata v senatu.

Washington, 18. dec. Senator Hoar je prvi, kateri je pričel radi panamske afere napadati našo vlado. Nedavno je namreč Hoar podal resolucijo, vsled ktere naj vlada pojasni stališče, ktero je zavzemala o priliki ustanovitve republike Paname. Resolucija naše vladi nikakor ne ugaja in vsakdo je že v naprej vedel, da je bode izročila odseku za inozemske zadeve, kjer bi stvar, kakor vsaka druga, za vedno zaspala. Toda senator Hoar ni bil s tem zadovoljen. Osode svoje resolucije mu ni bilo mogoče preinaciti, toda predno je do tega prišlo, je Hoar o resoluciji govoril daljši govor.

Za svoj govor določil si je senator večerašnji dan. Senatorji so bili skoraj vsi navzoči kajti vsakdo je hotel slišati govor starčka iz Massachusettsa. Vsakdo je pričakoval ostrega napada na vlado in v tem pogledu se tudi ni ničesar motil, kajti njegovi kolegi so slehali več, nego so pričakovali, kajti pri Hoarjevem govoru je prišlo do prave debate, v kterej je senator Gorman tudi vlado napadel. Večina republikanskih senatorjev je bila tiha, ko je Hoar panamsko politiko naše vlade na vse mogoče načine kritiziral in ko je Gorman nato vprašal senat: Imamo li opraviti z novim Napoleonom?

Le malo je manjkalo, da se senatorji niso pričeli medsebojno psovati.

Hoar je pozval predsednika, naj dopušlje senatu vse svoje informacije o stališču republike Paname od časa, ko se je na skrivaj dogovorila naša vlada glede revolucije. Senator je zatrjeval, da vsakdo naših državljanov želi, da se zradi prekop v varstvu Zedinjenih držav in pod sedanjim predsednikom. Toda to se mora zgoditi tako, da radi prekopa naše ljudstvo ne bode omadeževano. Nato je dokazoval, da je naša vlada že 48 ur pred revolucijo v Panami odposlala našo vojno ladjo proti ju-

gu, da prepreči Colombiji vstajo za tretje.

Hoar je nato izjavil, da je nemogoče misliti, in da on tudi ne veruje, da je predsednik znožen takih intrig in nepoštenja, ktero se splošno pripisuje njemu. Da pa predsednika očisti od taceh sumničenj, vložil je imenovano resolucijo, kajti dosedanje javnosti izročene informacije so nepopolne.

Wood na varnem.

Washington, 18. dec. Preiskava proti generalu Woodu je končana. Tajnik Root je kot dober odvetnik o tem slučaju govoril daljši govor. Dne 4. januarja bode odsek za častniško napredovanje o tem glasoval.

Newyorška kronika.

Kožuhovina je po ceni.

V New Yorku so aretirali tri osebe, ktere so obdolžene, da so ukradle za \$5000 kožuhovine tvrdki Revillon Frères, št. 13-15 zapadna 28. ulica, Manhattan. Jetniki so čifuti: Louis Katz, Joseph A. Kansman in njegov brat Julij. Najpreje so aretirali Katza, kateri potem svoja tovorisa naznanil. Katza so aretirali, ko je \$1000 vredno kožuhovino ponujal nekemu trgovcu za \$200.

Brata Kansman sta bila v službi pri Revillon Frèresu. Tvrdka se je pritožila policiji, da je bilo za \$5000 kožuhovine ukradene, od kar sta pri njej vslužbena imenovana dva brata. Nato so detektivni zvedeli, da manjši trgovci v okolici ku pujejo kožuhovino po izredno nizki ceni. Na ta način so detektivji prišli na sled Katzu, ko je ukradeno blago prodajal.

Našli mrtvega v postelji.

V hiši gospe Louise Madisonove št. 64 zapadna 11. ulica, Manhattan, našli so večerjaj soletnega Mansel Stoneja mrtvega v postelji. Zastrupil se je s plinom. V imenovanaj hiši je stanoval še le par dni. Bil je vedno sam za sebe in je odšel običajno ob 10. uri zvečer k počitku. Pri mrtvecu, kateri je najbrže pozabil plinovo peč zapreti, našli so \$69, zlato uro z verižico in znakmo prostozidarjev ter več nezapečatenih pisem.

Šport na ledu.

Predvečerjšnjem o poludne prepuštili so vsa jezera v našem centralnem parku občinstvu za drsanje. Preje so se naravno prepričali, je li led dovolj močan. Kmalu nato se je vesela novica razširila in drsalsci so prihajali kar trumoma, da se zabavajo. Tudi na jezeru Van Cortlandt v Bronxu parku so se že pričeli razveseljati in proti severu vozčili vlakci naduljne železnice so polni drsalscev.

Kritični dnevi.

Položaj v Tokio skrajno neugoden.

Američani so ponudili Japoncem bolniško postrežbo v slučaju vojske. — Nadaljne ruske vojne ladje na potu v Azijo.

Petrograd, 19. dec. Odločilni krogi so mnenja, da se bodo rusko-japonske obravnave mirno nadaljevale, kajti Japonci nimajo nikakega vzroka ruskemu odgovoru oporekati, kajti odgovor ni bil ultimatum, tako da mogoče stvar še vedno urediti povoljno. Rusija sedaj predlaga, da se ustanovi na iztoku nekak modus vivendi na podlagi sedanjega položaja za dobo par let.

London, 19. dec. Iz Petrograda se brzojavlja: V vladinih ruskih krogih je še vedno opazati optimistične predsodke z ozirom na položaj na skrajnem iztoku.

Petrograd, 19. dec. Neki potnik, kateri je prišel ravnokar iz Mandžurije, naznanja, da vlaki sibirske železnice še neprestano vozijo rusko vojaštvo v Port Arthur. Vojaške vlake je opaziti na vsej progji po noči in po dnevu.

Tokio, Japonska, 19. dec. Položaj je danes mnogo neugodnej, nego je bil večerjaj.

Danes je tukajšnja vlada objavila pismo Američanke Newcomb McCeejeve, predsednice "Association of Spanish-American War Nurses", ktera je naznanila japonskej vladi, da bode družba stregla japonskim

ranjenim vojakom v slučaju vojske z Rusijo.

Biserta, Tunis, 19. dec. Tukaj vsidrane ruske vojne ladje, ktere so bile nedavno v Trstu, vojna ladija "Dimitrij Donskoj", križarka "Oslabja" in pet torpednih čolnov pod poveljstvom generala Vireneja, odplujejo v par dneh in skrajni iztok.

Petrograd, 19. dec. Merodajni krogi še vedno trdijo, da ne bode prišlo do vojske, dasiravno so novejša poročila iz iztoka skrajno vznemirljiva.

Seoul, Koreja, 19. dec. Iz zadržanja tukajšnjih Rusov je razvidno, da je Rusija za trdno sklenila Japoncem na vsak način preprečiti vdorniti se v Korejo. Radikalci so mnenja, da mora Rusija svoj vpliv in svojo moč raztegniti do obrežja, da si tako zagotovi na iztoku mir, kajti ako bi bili Japonci posestniki Koreje, bi tamkaj nikdar ne vladal mir.

Radi odprtja korejske luke Wiju korejski cesar Američanom še vedno ni odgovoril in Rusi očitajo Američanom, da oni podpirajo Japonce.

Železniški magnati.

Ljudstvo jim je izročeno na milost in nemilost.

Washington, 19. dec. Meddržavna prometna komisija je vročila večerjaj kongresu svoje letno poročilo. Komisija naznanja, da so imele železnice na dolžini svojih prog 201,457 milj. (98 odstotkov dolžine vseh železnic), prometnih dohodkov v znesku \$1,890,150,679 ali \$9382 na miljo. Prometni stroški so znašali \$1,248,520,483 ali \$6197 na miljo, tako, da znaša čisti dobiček železnice \$641,630,196, ali \$3185 na miljo. V primeri z lanskim letom, so letošnji dohodki za \$34.000.000 večji.

Tekom zadnjih treh let je opažati vedno poviševanje vozni pristojbin. Ta podražitev, ktera je v posebnosti malenkostna, je v skupnem obsegu uprav velkanska, tako, da morajo pridelovalci plačevati sedaj posestnikom železnice mnogo več, nego preje. To je pa mogoče le v jednake in sporazumnem poslovanju železnice, tako, da je sedaj tekmovanje med železnicami izključeno.

Potem navaja poročilo železniške nesreče: V minolem poslovnem letu je bilo 164 potnikov usmrtenih in 4424 ranjenih. K tem moramo pa pristeti še druge nezgode, tako, da je bilo vseh potnikov 321 in vslužbenecv 3232 usmrtenih in 39.004 uslužbenecv ranjenih.

Nova obtožba proti Dietrichu.

Omaha, Nebr., 18. dec. Zvezin Grand Jury vložila je proti 19stim osobam obtožbe, med temi je tudi senator Chas. Dietrich, kateri je protipostavdal v njegov svojo hišo v Hastings, Nebr., za poštno rabo; bivši generalni pobočnik L. W. Colby radi poneverjenja vladinega denarja; David Gaines iz Bassetta, Nebr. radi krive prislege o naseljskih dohodkih; bivši državni senator Elliot Lowe radi zarote v svrh podkupljenja necega senatorja; postar John Mitchell iz Alme, Nebr., radi nepostavne prodaje poštnih znakov in R. M. Allen, predsednik Standard Cattle Co., radi nepostavne omejitve vladinih zemljišč.

Obtožbe proti Dietrichu in Lowe nimajo ničesar opraviti z onimi obtožbami, ktere so bile preje proti njima vložene.

Oče in sin vstreljena.

Los Angeles, Cal., 19. dec. V nekej tukajšnji prenočevalnici, so v boju vstrelili trije policaji 50letnega Joe Choisserja in njegovega 25letnega sina. Policaji so prošli na lice mesta vsled brzojavnega poziva, da aretirajo starega Choisserja radi gojlužje. Ko so prišli policaji v sobo pričela sta oče in sin nanje streljati, pri čemer so tudi policaji streljali in oba na mestu ustrelili. Pri Choisserejevem sinu so našli \$1900 denarja.

NAZGANILO

Na mnoga vprašanja naznanjamo, da bode

"GLAS NARODA"

tudi prihodnje leto izhajal vsak dan izveniš nedelj in postavnih praznikov. Veljal bode list za

CELO LETO \$3,

ali \$1.50 za pol leta, 75c za četrt leta. Za New York bode veljal \$4.00 ter za Evropo \$4.50 za celo leto.

Naročnino je naprej plačevati. — Razprodajalci, kateri list po 1c komad prodajajo, dobe popust.

Upravništvo "Glas Naroda", 109 Greenwich St., New York

Srce na desni strani in želodec v prslih.

Brookings, S. D., 19. dec. Po 10-dnevnej boleznii je v tukajšnjem mestu umrl 21 letni William Allison. Boloval je na vnetju želodca, in ker se je tekom njegove boleznii večkrat pritoževal, da misli, da se je zastrupil, so ga po smrti preiskali, da tako ugotovijo vzrok njegove smrti. Ko so odprli njegova prsa in trebušno votlino, so našli, da je bil pokojnikov izredno velik želodec v — prslih, kjer je zavzemal na levi strani ono mesto, kjer so običajno pljuča. Leva polovica pljuč je bila le 1 palec široka in tri palce dolga. Srce je bilo na dolenji strani desnih pljuča blizu hrbtnice. Desna pljuča so normalna. Pod želodecem deloma tudi še v prslih je bilo črevo. Kljub temu je pa Allison živel 21 let, ne da bi bil kdaj bolan in da bi o tem vedel.

Lenoba je bolezen.

Naslovna zadrževanja učenih zdravnikov marsikoga iznenadijo, vendar je pa to resnično. Vsakdo izmed nas je že doživel trenotke, ure ali dneve, v kterih mu je bilo skoraj nemogoče delati; naša moč nakrat oslabi in mi postanemo povsem slabi in trudni. Drugim ljudem se to naravno dodeva, da mi nimamo volje do dela, da smo indolentni in leni, dočim smo pa v resnici bolni. Sedež te boleznii je v krvi. Temu bi ne bilo odpopmoči, ako bi ne bilo Trinerjevo zdravilnega grenkega vina, ktero za stalno očisti kri ter jo ojači, in sicer povsem naravnim putem; ono prišli želodec naravnemu in pravilnemu delovanju, tako, da prebavlja vsa jedila popolno. Dobro prebavljenje pa pomenja čisto kri. Trinerjevo ameriško grenko vino je pravi in popolni kričistilec in pomanjševalec krvi. Ono uredi Vaš želodec, jetra in vranico; ono vam preskrbi novo kri ter izpoljuje jakost Vašim živcem in kitam. Živci postanejo elastični in zopet zmogni za delovanje. Izmučenost bode Vas takoj ostavila, kakor hitro se povrne zdravje. Vino je dobilo po lekarnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 798 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Božič pri nas in drugod.

I. V naših državah in kolonijah.

V vseh krajih širom prostrane nam domovine, širom vseh naših držav in kolonij, pomenja Božič čas veselja in radosti, čas rodbinskega snidenja in dobo medsebojnega obdarovanja. Božič je pri nas postavljen praznik v vseh državah, v distriktu Columbia, New Mexico in Arizoni in povsodi ga naše vesoljno ljudstvo obhaja v veselju in po možnej brezskrbnosti. V južnih državah slavi ljudstvo sveti večer in božično jutro zelo hrapno, namreč po načinu praznika Neodvisnosti — z vsestranskim streljanjem; v državah Nove Anglije obstoji pa božično slavlje iz rodbinskih večerov ali pojedini. Ob tej priliki mora priti na mizo obilgatni "plum pudding" in pečena goska; v osrednjem zapadu slavi ljudstvo Božič po nemškem in švedskem običaju in darivno je to slavlje v raznih krajih osrednjega zapada različno, si vendar vsaka rodbina, pa bila še tako siromašna, omisli obilgatno božično drevesce. Božično drevesce je prišlo v običaj, kakor znano, za časa rimskega škofa Julija, kjer je proglasil dan 25. decembra kot rojstni dan spomladni in rojstni dan Krista. Na ta dan, ko prične — saj na jugu — vreme obljubovati povrat spomladi, občasni so starodavni naši predniki na drevesca male svetilke ter so krog njih v obiteljskem krogu slavili Boga radi obljubljenega novega življenja in molili, da jim podeli Bog mir — njim in njihovim sosedom. Božično drevesce, katero je veselje naše dece videti, je na sveti večer v vseh krajih naše domovine.

Filipinci pa ne poznajo drugačnih božičnih praznikov, nego v cvetju in zelenju, kajti deževni čas je tamkaj v naši najdaljnji koloniji ravno kar minul, vreme je postalo vroče, toda prijetno. Božič se prične na Filipinih zvečer dne 24. decembra, kjer se vrše po vseh cerkvah velike maše, katere nazivljajo Filipinci "La Misa de Gallo" v spomin Kristovega rojstva. V raznih uglednejših hišah, katere imenujejo "Nacimiento", vrši se božična slavnost skrajno sijajno. Največja soba v hiši je okrašena, tako da predstavljajo okrasni kako dolina, ali pa kako goro. Tu je opaziti razne navade ljudi in živali obočja. Te slike predstavljajo običajno "modre" iz iztoka, kateri so prinesli Jezusu darove. Sredi doline ali pa sredi gore je opaziti jasli, v katerih leži Jezus, dočim je videti na gori pastirje v narodnih filipinske noši. Scenerija je torej slika slovenskim "jaslicam". Božični čas traja na Filipinih od večera dne 24. decembra do 6. januarja, kateri dan imenujejo Filipinci "Día de los Reyes". Dan 24. decembra nazivljajo Filipinci "Día de los Inocentes", kateri dan slave Filipinci tako, kakor slavimo pri nas dan sv. Valentina in kakor "slavo" v Evropi dan 1. aprila, ko se jeden drugemu norčuje. Tudi si dele ljudje medsebojno darove, vendar pa ne v tolike meri, kakor v Zjedinitih državah. Božične darove nazivljajo na Filipinih "Los Aguinaldos", ktera beseda pa nikakor ni sorodna z imenom z našim slavljem vodjem filipinskih vstajev Emilio Aguinaldom.

Tudi na našem otoku Puerto Rico obhaja Božič v polelju. Na božični večer povabi vsak Puertoričan vse svoje prijatelje k večerji. Povabljeni ob tej priliki čestitajo "vesele praznike". Pri božični večerji mora priti na mizo pečeni presci, in sicer nerazkosani. Mladinci gredo od hiše do hiše svirajoč na mandoline in kitare. V vsakej hiši dobe nekoliko jedil in povsodi se zabavljajo z dekleti. Puertoričani prebijejo vso "sveto noč" s pojedinami, obiski. Puertoriški otroci postavijo običajno svoje čevlje pred vrata spalnice, kajti oni so uverjeni, da bo prišel k njim Kristus, kateri bo napolnil čevlje z raznimi sladščinami, orehi in sadjem. Puertoriški zamorci se pa maskirajo, na kar gredo od hiše do hiše z bobni in raznimi instrumenti. Povsodi, kamor pridejo, prične plesati svoje narodne plesove, katere so podedovali še po svojih afriških pradedih. Na ta način je na sveti večer videti na Puerto Rico one iste plesne in slišati ono isto glasbo, katero je opaziti tudi v temnih afriških gozdih.

Božič v polelnem dnevu, brez snega in šuma severnih kraljevkov, brez Santa Clausa in njegovih darov, vendar pa Božič poln radosti in slavnosti — obhajajo prebivalci otočja Hawaii. Na sveti večer se hawaška mladina raduje s streljanjem, trobentjem in glasbo. V dan pred Božičem vrši se na otočju splošno nakupovanje, prodajalnice so na vse mogoče načine okrašene in ljudje prihajajo kar tramoma kupovati. Četrta ulica v Honolulu je povsem aliha 14. ali 23. ulici v New Yorku.

Mir ljudjem na zemlji...!

Tu je videti velike in dobro rejene Kanake in Vahine okroglih obrazov in v poltetnej obleki, črnooke Celestiale in otočane iz daljnega juga, med katerimi šetajo tudi Američani, Portugaleci, Španjolci, Angličani in Hontentije. Na sveti dan zvonci vsi zvonovi in v vseh cerkvah se slavi Kristovo rojstvo.

Tudi na Samoa vlada božično veselje. Prebivalci otočja Samoa so večinoma protestantje, vendar pa imajo tamkaj tudi katoličani jedno cerkev. Protestantje si dele medsebojno darove, dočim pri katoličanih to ni navada. Vendar pa tudi slednji obhajajo Božič slavnostno ter vsaki čerenomijelno. Božično kosilo sestoji iz počenega presca, yamsov, kokovih oreh in sadja. Mladi ljudje se razveseljujejo z narodnimi plesi in petjem.

Nasih 9000 prebivalcev otoka Guana se skupi na Božič v Agani, Cerkev, ktera je zgrajena iz mahoganijevega lesa in v kterej ni klopi, je polna občinstva, katero pohiti v cerkev zjutraj ob 4. uri. Slavnostno mašo daruje "father" Hosea Palomo. Na Guamu božična darila niso v običaju. Po prvi maši se prične slavnost. Obed se vrši po starem španjolskem običaju in guamski otroci so istozako srečni ob Božiču — kakor ljudje drugod.

II. V Evropi.

Začnanje "kresov" v predvečer Jvana Krstitelja je še ostanek onih davno minolih časov, ko bili naši predniki že malikovalci. To slavlje je še ponaslo na neizpolnjene želje, katere so naši pradedje naznanjali bogovom kraj svojih kresov ob času, ko se prične poletje umikati zimi. Ker se potem sonce od nas vedno bolj odmika, pojavijo se še enkrat vse želje — predno jih teme zimske noči ne prisilijo k trajnem molku. V našem malikovalskem običaju ostale so pa tudi one navade, katere so imeli naši malikovalski predniki ob času, ko so se po zimi jelo dolge noči umikati krajšim. Ko se prične tema zopet umikati svetlobi, potem prične zopet vsakdo upati v bodočnost, katero vidi s svojim duševnim očesom vsakdo lepo, nego je v resnici. Te po naravi nam dane želje in čuvstva so pa tudi krščansko cerkev, kot naslednjico poganstva, napotile, da slavi Božič v imenovanem času.

Tako je prišlo, da opazimo tudi v kristijanah še dandanašnji stare malikovalske običaje. Tako je tudi prišlo, da občutimo vsi, stari in mladi, nevarni in verni, o božičnem času nekaj zvišenega in velečastnega, kajti v naših najglobkejših čuvstvih nahajajo se še ostanki poganstva, katere zamoremo nazvati nekako skupnost z vsem vesoljem. Tako čuvstva opaziti je osobito pri narodih severne Evrope, kajti različne

med dnevom in nočjo je na severu mnogo večja nego na jugu, radi česar imajo tudi severni narodi mnogo več povoda slaviti pričetek daljših dni.

Toda tudi rimsko božanstvo je poznalo zimske praznike ali saturnije, katere so obhajali v počast Saturna, boga poljedelstva in vina. Tudi ostanke teh praznikov je še dandanašnji opaziti o Božiču, zlasti na jugu. Veseli Saturnovi prazniki, kateri so trajali po več dni in ob katerih so bili vsi rimski stanovi jednaki, v kterih so sužnjem dvorili gospodarji, kateri so jim dajali razne darove — so bili istotaki, kakoršni so današnji božični prazniki.

Javne, kakor tudi cerkvene slavnosti na jugu so še vedno slične starodavnim saturnacijam. V raznih krajih, zlasti pa v Rusiji se je ohranilo mnogo starodavnih običajev do današnjega dne. V nekaterih ruskih pokrajinah žrtvujejo divjega presca. Tu žrtvovanje morajo opraviti eden starček, jedna stara ženska in eden deček.

Takozvani žrtvovanje gredo običajno h kakemu bajerju ali pa k potoku. Tu pokrijejo truplo divjega presca s slamo in potem prično ščetine žgati. Ko zgori prva slama, nadomestijo jo z drugo, katero pa polijejo z vodo. Na to se starček vsede na vsa ožnana mesta, da se divji presci prepoti. Na to odzamejo živali kožo in pripravijo pečenko.

K božičnim pojedinam v Angliji spada tudi glava divjega presca, katero čestokrat tudi pozlate in denejo v gobec citrona, kot znamenje obilnosti. Ta običaj je opaziti še dandanašnji na oxfordskem vsučilišču in tudi pri kraljevi božični pojedini. Kraljica Viktorija si sploh božične večerje ni zamogla misliti brez glave divjega presca. V Angliji se je ohranilo sploh mnogo običajev iz starodavnih časov in Shakespeare s svojim ostrim poslušom, kateri je našel vsa in najmanjša ljudska čuvstva, veli tudi v svojem "Hamletu" po junaku Marcellu, ko se je prikazal z vsem duh: "In zginil je pri petelinovem petju." Oni veli vedno, da — kadar se bliža letni čas, v kterem slavimo prihod odrešenika, — ako takrat poje vso noč jutranja ptica, potem ne sme ni jeden duh hoditi prosto po svetu.

Tudi na Slovenskem, v naši rodni zemlji zamore se po ljudskem praznovanju, mogoče priti do vseh zemskih zakladov, vse skale in vse gore se odpro in tamkaj, kjer je skrito zlato v zemlji, tam cveto v božični noči cvetke, katere izdajo skrivališče zaklada — ker je zlato slično soncu. Tudi običaji v Skandinaviji in na ledenem Islandu so povsem slični onim izida starega božanstva. Že ime "Yuletid" je poganstvo, kajti yul se znači kolo, katero je predstavljalo starim severnim narodom sonce, katero je po njihovi veri ob zimskega praznanja nekaj časa mirovalo. V Skandi-

naviji slave dandanašnji takozvani "Yulklapp", kateri je še ostanek starodavnega germanskega solnčnega boga. Ob tej priliki dele Skandinavci medsebojno darila, ktera si vržejo drug drugemu običajno skozi okno, toraj po onem potu, po kterem nas obišče tudi sonce vsako jutro.

V Srbiji prinese oče na sveti večer običajno domov iz gozda velik hloh hrastovega lesa in reče ob tej priliki: "Dobar večer, veselo Božič!" Vsi navzoči mu odgovore: "Bože, ti dodelo bogatstvo i čast", na kar ga prično obspati z žitnim zrnjem. Hrastov hloh polože potem v pripravljeno žerjavico, na kar pozdravijo sveti dan s streljanjem iz samokresov. Ako pride kak sosed k obisku, vrže skozi vrata pest žita in vzkligne: "Isus se narodio." Oni, na ktere padejo žitna zrna odgovore: "Da, on se narodio!" Obiskovalec se potem dotakne s komadom železa gorečega hloda in reče: "Kolikor isker, toliko naj bode volov, ovac, koz, prescih in bučelnih panjev!" Nato odnese ostanke zgorjenega hloda na vrt. Pepel pa hranijo, ker to pomenja srečo.

V Švici in na Tirolskem trdijo ljudje, da znajo v božični noči tudi živali govoriti in prorokovati bodočnost — vendar jih pa ne sme nihče poslušati, ker v tem slučaju bi slišal svojo lastno smrtno obsodbo; — radi tega navedeno tudi nihče dokazati ne zamore. Tudi šumenje ognja v peči ima v Tirolcih svoj pomen. Ako zveni oženj kakor godba, potem je pričakovati poroko, ako pa zveni v peči, kakor zvonjenje, potem je pričakovati smrti. To zvenenje je pa mogoče olamčiti, kakor kakemu bolje ugaja. V Franciji trdijo, na goveja živina naznani, kje je zakopan zaklad, ako ima dotični posestnik norovojena v naročju.

Grof in gledališna igralka.

Lepota je bogastvo, se navadno pravi. Mlada dunajska gledališna igralka D. L. je bila lepa, živahna in mikavna, a premožnja ni imela. Lansko zimo se je zagledal v njo neki slezijski aristokrat, večkratni milijonar, ter sklenil z njo intimno "priateljstvo". Nedavno je ta bogataš padel z avtomobila ter se smrtno pobil. Njegova prijateljica je prihitala k njemu ter mu s čudno požrtvalnostjo in milino stregla. Bogataš je kmalo spoznal, da zanj ni več resitve. Nekaj ur pred smrtjo je začel pri polni zavesti, da bi se rad z igralko poročil. Hitro so mu željo ustregli. Ob jednom je napravil pravilno oporoko, v kateri je zapustil celo svoje milijonsko premoženje svoji nevesti, neštevnilim sorodnikom in sedmim bratom pa niti krcjarja ne.

Božič.

Minola so leta in leta, desetletja, stoletja so zginola v neskončno večnost, odkar se je rodil svetu Izveličar, težko pričakovani Odrešenik. Moral je priti, ker je bilo tako obljubljeno, in prišel je prostovoljno, ker je videl, kako trpi vesoljni svet, vkleljen v težke verige sužnosti, one sužnosti, ki ne mori samo telesa, ampak tembolj dušo, vir življenja. Prišel je, oznanjen po prorokih, prišel je, in ob njegovem prihodu se je razjasnilo obzorje človeštva; vstal je človeški rod iz svojega tisočletnega sna in stresel raz sebe staro in začel živeti novo življenje.

"Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji", so peli angeltji ob rojstvu Odrešenikovem, isto je oznanjal Izveličar sam, in z istim geslom so šli njegovi učenci širom sveta oznanovat novo vero. "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji" se je čulo po slovenskih krajih, ko sta prišla sveta brata Ciril in Metod med Slovence, da tudi pri njih užgata svetlo luč. Mir ljudem sta oznanovala brata, a sama nista imela miru pred onimi ljudmi, ki so hoteli po svoje oznanovati mir slovenskemu ljudstvu. Mesto miru nam je prinesel brezvestni Nemec boj v deželo.

Pod krinko verskega navdušenja so hrumele bavarske in francoške čete v miroljubne slovenske doline, pod krinko oznanjevanja svete vere je pograbil požrešni tujec našo last. — Slovenci smo se otresli "poganstva", zato smo si pa naložili težko breme narodne sužnosti, iz ktere se še sedaj nismo rešili.

Tudi med nami, v našem narodu so vstali proroki, ki so nam oznanjevali boljše bodočnost, ki so nam obljubovali prihod odrešenika, ali žalibog, tudi oni so morali umolkniti, zavezali so jim jezik za vedno. Naš narod je spal nevzdržno spanje.

Prišli so časi, ko je na podrtjnih starih dni vstalo novo življenje, ko se je začel narod za narodom buditi iz stoletnega sna, in takrat je vstal tudi med nami nov prorok in zaklinal svojem: otrplemu narodu svoj navdušenost: "Hirija vstan!" Njegov klic je vzdramil nekaj onih, ki so rahljeje spali, ali pri večini je bil to le klic pijočega v puščavi. Njegov glas ni pridrval v narod, zato so poskrbeli drugi, katerim ni bilo ljubo, da vstane naš narod v svobodo, ker niso privoščili drugim onega, v čemur so se sami počutili kar najboljšje, ker so se bali, da ne bi luč svobode v roki drugih osvetila njihovega tiranskega obraza. In dosegli so, kar so hoteli: ugasnil je sveti ogenj, in le slaba iskrica je še tlela pod pepelom in čakala sapice, da jo zopet ali pa tudi nič več ne razpiha v plamenu.

Leta so minevala. Prišel je oni čas, ko je zopet zadelo od zahoda sem ona zlata marziljeza, in takrat smo se zbudili tudi mi. Z drugimi

vred smo zahtevali svojih pravic, in obljubili so nam jih, da nas potolajijo, obljubili samo, kajti ono kar smo dobili takrat in kar nam se daje sedaj, pač ne moremo smatrati za uredničenje nekdanjih obljub. Avstrija je dobila ustavo, zagotovila se je vsem narodom, majhnim in velikim enakopravnost. Vlada je potrebovala in zahtevala od nas ogromnih žrtev, in dali smo jih. Dali smo vse, kar smo imeli. Na vseh bojiščih je tekla naša kri; povsod, kjer je razvil avstrijski orel svoja vedno šibkejša krila, povsod se je na častnem mestu imenovalo naše ime, in kaj zato? Nebroj pravice, lepih pravic — pravice na papirju. Naš narod je bil in je še vedno ravnotako tlačene, kakor takrat, ko se ni sanjal o svobodi sveteljenega stoletja. V pravični vladi smo pričakovali svojega odrešenika, ali izprevideli smo, da smo se varali.

Ona ista vlada, ki nam je v času sile toliko obljubila, ona ista vlada je pozneje, ko se ji ni bilo treba hujšega bati, ravno toliko svetih obljub svečano prelomila. Zmotili smo se — v vladi nam ni iskati odrešenika.

Ne, ne avstrijska vlada, ampak naš narod naj si bode sam odrešenik. Znano je vsemu slovenskemu narodu, da mu v Avstriji ni pričakovati resitve in tako mu kot malemu narodcu ne preostaja drugo, nego ostavljati svojo rodno grudo domačo ter hiteti v tujino, da si v njej omisli novo svoje ognjišče, da v daljnji tujini najde boljše domovino, nego mu je bila rodna njegova zemlja.

In tako, ter radi tega vzroka, postaja število Slovencev tostran oceana vedno in neprestano večje, kajti tukajšnja domovina — ne obljubuje nam ničesar, ali vendar nam da vse pravice, ona nam da več, nego je Avstrija Slovencev v svojih najhujših stiskah obljubovala. In ako sedaj v božičnem času primerjamo zmotno stanje, napredek, svobodo, zadovoljstvo in občo srečo tukajšnjega dela Slovencev, moramo in nehoti uvideti, da nam je tujina boljše, nego policijski robska nam rodna zemlja, kjer so tekle koljevke naše.

Vendar pa radi tega ne smemo pozabljati naših bratov v robske domovine onstran oceana, ne; sedaj ob Božiču in Novem letu treba je, da jim želimo iz dna naših src medsebojni mir. Kaj jim pomagajo njihove sile, ako jih zlorabljajo sami proti sebi? Kako jim je mogoče priboriti si česa, ako bijejo sami med seboj boj, ki jim lahko pogoltnje še ono, kar so si do sedaj s silo in težavno priborili? Radi tega naj sedaj o Božiču slovenski Američani žele svojim prekomorskim bratom — naj ne netijo saj tam prepira, kjer so združene sile edina pomoč, da se slovenski rod otme gotovega propada. Žal nam pa je, da moramo to isto željo izraziti tudi z ozirom na slovenske Američane, katerih mnogo živi še vedno v starokrajških idejah ponižnosti in v kterih je opaziti le malo sledu amerikanizma.

V nadi, da bomo prihodnje leto, ko bo zopet odmevala ona "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji", lahko poročali o vseh medsebojnih miru v Slovincih starega kraja in o boljših vseh amerikanizma v Slovincih nove nam domovine, želimo vsem onim, ki so v resnici dobre volje, najiskrenejši:

MERRY CHRISTMAS!

Sovraštvo.

Razgovarjali so se o simpatiji in antipatiji, o ljubezni in sovraštvu. "Ah, kaj! jaz imam vse ljudi rad", je rekel nekdo.

"Jaz samo tiste sovražim, ki mene sovražijo". — je govoril drugi.

"A jaz potrebujem masčevanja, ostrega krutega, potem mi je dobro; potem vsem odpustim, vse pozabim, kar so mi storili zalega", jemenil tretji.

Četrti je molčal.

"A kaj mislite vi?" so ga vprašali. "Jaz? Jaz sovražim samo onega človeka na svetu. In če bi se tisočkrat zmasčeval nad njim, če bi uničen in ponižan ležal pred menoj, ne odpustil bi mu. Moje sovraštvo ne pozna odpustanja."

"In kakaj ga tako sovražite? Kaj vam je učinil?"

"Krivi je, da je ura v mojem življenju, katero bi za največjo ceno, — ako bi bilo mogoče! — izkopal, izžgal, iztrgal iz svojega spomina. Krivi je, da je ura v mojem življenju, na katero mislim s kesanjem in sramoto. Kadar se spominam nanj, spominim se ob jednom, da je v mojem življenju nekaj, za kar me je sram pred svojo dušo, kar si ne bom nikoli odpustil! ... A on je kriv! ... Naj bo proklet!"

Zagledal se je nekam daleč in njegove oči so bile polne žalosti in mrznje.

Na sveti večer.

Snežinke so naletavale goste in velike kakor dan. Snežena plast na strehi je kar videna rasha.

Zvečerilo se je že, ko je stopila iz petnadstropne hiše na glavnem trgu visoka ženska postava, skrlam zavita v dolg plašč. Preko glave si je nategnila kapuco in vrat si je se posebej zavarovala z bojo. Ko je stopila čez prag, je pogledala izpod malce povzdignjenega krilca drobna nožica v svetlo se bliščajočih zalogah.

Lice si je zakrila z gostim pajčolanom, da je ni bilo moči prepoznati, ali oni lahki korak, ona živa kretanja je pokazala, da mora biti še mlada. In ako se sme le kolikoj po stasu sklepati na lice, bi gotovo vsak trdil, da mora biti tudi lepa.

Snežinke so naletavale vse goste, ali glavni trg je bil vendarle poln šetajočega občinstva, ki je glasno kramljajoč občudovalo v električni luči odsevajoče izložbe.

Bil je sveti večer. "Sveti večer" je vzdihnila tudi naša neznanica, ko je stopila na ulico, in ako bi ne bil pajčolan tako gost, bi bilo oko pazljivo opazovalca videlo, kako se ji je v očesu zaiskrilo solzica.

Zavila se je še tesneje v plašč in hitro stopala po snežnem trotuarju, ne da bi se ozrla v razsvetljeno izložbo. Šetala se jo začelo pogledovati, ali ona se ni zmenila zato, temveč ne glede niti na levo niti na desno je hitela naprej.

Ustavila se je šele pred visokimi vrati stolnice. Nalabko jih je odprla in vstopila v slabo razsvetljeno svetilnice.

Tam sredaj je gorela v prvi klopi petrolejka in pred oltarjem z Najsvetejšim je brelavočna luč. Tajinstvena tišina je vladala v cerkvi, in je motil lahki korak vstopivše neznanke, katera je z neko nervozno hitrijo prekoračila prsniček med klopi in v potem pokleknila na klečnik prav v kotu za zadnjo klopijo. Sklenila je roke in molila dolgo, dolgo...

Trg se je skoraj popolnoma izpraznil, ko je naša neznanica zopet stopila iz cerkve. Le tupatam je še bilo videti koga brzih korakov hiteti po pobeljenem trotuarju.

"Seveda, vsak hiti domov, da se med svojimi povesele današnji večer, si je mislila tudi ona, ko je srečevala zadnje mimogredoče. "samo jaz sem menda tako sama v osem mestu, da nimam nikogar, ki bi z menoj zažgal božično drevesce".

Ni več hitela, ampak počasi je stopala mimo še vedno razsvetljenih prodajalnic.

Kar ji obstane oko pri prizoru pred velikanskim oknom galanterijske trgovine. Trgovce je za danes napolnil celo okno z otroškimi igračami, in sredi med njimi je stalo bogato obloženo božično drevesce, na katerem je žarelo nebroj električnih lučk. Pred oknom sta pa stala deček in deklica.

Deklica, stara kakih šest let, oblečena v lahko krilce, je držala v levico svojega, kaki dve leti mlajšega in ravnotako bomo oblečenega bratca za roko, desnico pa je stisnila pod predpasnik. Oba sta zamaknjeno zrla v razsvetljeno okno.

"Milica, zakaj pa niso danes tudi naša mamica prinesli božičnega drevesca domov, kakor lani?" se oglašal končno deček.

"Zakaj ga niso prinesli, Janko? saj vešda mamicina morejo kupiti drevesca, kar so bolni."

"Oh, kako bi bilo lepo, če bi tudi pri nas imeli drevesce. Še celo jaslice nimamo", potoji zopet deček in ustnice se mu nabere v jok.

"Le nikar ne jokaj, Janko", tolaži ga Milica. "Ko bodo mamica zopet zdravi, bodo gotovo kupili drevesce, pa tudi jaslice bodo naredili."

Ali tudi njo je začel premagovati jok, in kmalu sta si oba brisala solze.

"Zebe me, pojdiva domov", obrne se deček in pri tem zadene ob gospi ki je še dalj časa stala za njunim hrbtom in s solzo v očeh poslušala tožbe nedolžnih otrok.

"Čegava pa sta otročička", jih po-praša, "in kje pa stanuje vajina mamica? Ali se ne boji za vaju, da bi se izgubila tako pozno?"

Deček se preplašeno stisne k deklici. Videti je bilo, da bila obc najrajši pobegnula. Končno se je deklica opogumi in pokaze s prstom petnadstropno hišo v bližini:

"Tamle stanuje mamica, pa je bolna in ni mogla kupiti drevesca, zato sva ga pa sva tukajle sem pogledat, ko je mamica zaspala."

"Pa pojdivo skupaj, jaz stanujem tam kaj", pravi gospa in prime z vsako roko enega.

Ko pridejo v prvo nadstropje postoji gospa in pravi:

"Glejta, tu stanujem jaz. Kje je pa vajina mamica?"

"O visoko gori, čisto na vrhu", se oglašaj deček, ki je dobil že precej poguma, ko je videl da je gospa tako prijazna z njim in s sestrico.

"Pa pojdivo gori", de na to gospa in stopa dalje.

V petem nadstropju se ustavi trojica pred nizkimi vrati, na katerih

je bila pritrjena vizitka. Luč na hodniku je le slabo brlela, da ni bilo mogoče prečitati imena.

Milica odpre vrata. Skozi majhno, popolnoma toso kuhinjo, v kateri ni sicer ni bilo videti ničesar razum najpotrebnejše opravne, popelje deklica tujo gospo v sobo. Predno je še vrata odprla, se je zaslislal suh kakelj iz takoj nato:

"Milica, Janko, ali sta vidiva?"
"Da mamica, midva in pripeljala sva gospo. Pogledaj jo."

Neznanka se je tresla, ko je začela bolničar glas in hitro je pristopila k postelji. Bolnica jo začujeno pogleda in pravi:

"Oprostite gospa, da Vam ne morem naproti: slaba sem, da se komaj se premikam. Milica, prinesi stol za gospo."

Neznanka se je ozrla po sobi. Čedna je bila pač ali siromašna, silno siromašna. Miza, na kateri je gorela luč, trije stoli, star divan, omara in dve postelji, to je bilo vse. In mrzaj je bilo v sobi, ktera že brzkome dolgo časa ni bila kurjena.

Milica primakne stol k postelji, ali tuja gospa se ne usede. Privzdignila je pajčolan, in bolnica je gledala lep, blede obraz, po katerem je tekla solza za solzo.

"Ana, kaj tako Te zopet najdem? Ana kaj me ne poznaš? Ali ne poznaš več svoje tovarišice Minke?"

Bolnica si je zakrila oči z rokami in bridko zajokala. Ko sta mala dva čula jokati mamico, začela sta tudi ona dva.

"Potolaj se, Ana, potolaj se in povej mi, kaj Te je privedlo do sedanjega stanja. S pripovedovanjem si olajšaj srce, in bolje Ti bo. Pred vsem mi pa dovoli, da skočim doli v svoje stanovanje, in odložim cestno obloko."

Reksi hitro odide. Med tem sta Milica in Janko pripovedovala mamiceli, kje in kako sta se sešla z gospo.

Ni dolgo trajalo, kar se zopet odpro vrata, in gospa Minke, saj sedaj jo že poznamo, se vrne v spremstvu dveh služkinj.

Kmalu je plapolal vesel ogenj v peči, in dobrodelna toplota se je širila po sobici. Miza je bila pokrajena. Na sredi mize je stalo bogato obloženo božično drevesce, in gospa Minke se je trudila z Milico in Jankom, da razže svečice na drevescu. Bolnica je pa s solznim očesom gledala ono trojico in šepetala:

"Hvala Bogu, ki mi je poslal resnico v najhujši sili!"

Gospa Minke je poskrbela, da je dobila cela družinica dobro večerjo, in ko je z velikim trudom spravila malička v njuno posteljico, kajti ni sta se mogla ločiti od božičnega drevesca, potem je priselida k bolnici:

"Torej Ana, sedaj mi pa le povej, kako zla osoda Te je zadela, da Te najdem danes tukaj. Ali pa počakaj, povem prej jaz, in potem se le Ti.

Takrat, ko sve se ločili po končani soli, sve šli vsaka k svojim starišem. Ti v Gorico, jaz pa v Trst. Objubili sve si, da si boste pisali, ali kmalu so izstala pisma, in potem nisem več čula o Tebi. V našo hišo je hodil pomorski kapitan, ki se je čimdalje bolj zanimal zame. Naredil je že takoj jako ugoden utis name. Ljubila sva se, in stariši so nama dali svoj blagoslov. Ali le prekratka je bila naša sreča. Kmalu po poroki je moral moj Ivan na morje, in v par mesecih se je vrnil; ali ni bil več oni, kakor prej. Bled, bolj mrliču podoben kot živemu, je prišel nazaj, in še nekaj mesecov, in bila sem vdova. Danes je ravno šest let, ko sem mu zatisnila oči. Leta so pretekla, ali pozabiti ga nisem mogla. Nisem več mogla gledati onega morja, ki mi je vzelo najdražjo na svetu, stariši so mi med tem umrli, preselila sem se semkaj, kjer sem preživela svojo mladost. Danes, ko sem se vračala iz cerkve, sem našla na ulici Tvoja dva otročička in onadva sta me pripeljala semkaj, in našla sem Tebe. Dovolj mi torej, draga moja, da Ti nekoliko olajšam Tvoje stanje. Ko zopet ozdraviš boste začele živeti novo življenje. A sedaj mi pa le še Ti povej, kako se ti je godilo, odkar se nisve videli."

"Zalostna je moja povest, in nisem je še nikomur povedala, ali Tebi, draga Minke, ne bom zakrivala ničesar. Tudi jaz sem se kmalu po najinem slovesu seznanila s človekom, kteremu sem darovala dušo in srce. Ali kakor res, bil je moj oče nižji uradnik, in ni imel lastnega premoženja. Jaz bi bila moralna postati učiteljica, samostojna in neodvisna, da pomagam svojim starišem pri vzgoji svojih bratov in sester, katerih je bilo še pet. Bili so vsi mlajši od mene. Ali spoznala sem onega, kteremu nočem imenovati. Ljubila sem ga in mislila, da tudi on mene ljubi, ali varala sem se. Stariši so mi brevnili ali hotela sem delati po svoji lastni volji, kar se je pozneje tako grozno maščevalo nad menoj. Poročila sva se brez dovoljenja svojih starišev. Bil je slikar. Zbežala sva v Italijo, v Benetke, kjer sem povila Milico in potem Jankota. Ali že tedaj, ko sem nosila Jankota pod srcem, že takrat sem videla, da moj mož ni več tak, kakor se mi je kazal prej. Izostajal je od doma po cele tedne, in še takrat, kadar je prišel, bil je večinoma vinjen in obnašal se je proti meni,

kakor bi ne bil njegova soproga. Zaslutil je malo, in če bi ne bila sama preživela celih noči, bi ne imela niti sebe, niti Milice hraniti s čim. Nekikrat je izostajal dalj časa, kakor po navadi. Ni me skrbelo zunaj, kajti priznala mi bodeš, da mora v takih okoliščinah ugasniti ljubezen tudi v srcu najbolj ljubeče ženske, ali poizvedovala sem za njim ne radi sebe, temveč radi otrok, kajti oče je bil njihov. Neki njegov prijatelj mi je sporočil, da je pred dnevi pobegnul moj mož iz Benetk in z njim znan slikarski model. Izvedela sem dovolj. Nekaj časa sem še ostala v Benetkah. Ko se je pa vrnil Janko, sem zapustila mesto nesrečo in se vrnila v Gorico. Ali moji stariši so mi sicer odpustili, odrekli so mi pa vsi svojo pomoč. Ostala sem sama s svojima otrokoma. Preselila sem se semkaj in služila vakdanji kruh s poučevanjem in ročnimi deli. Prevelik napor me je končno spravil na posteljo, in tako si me našla."

"Ali o svojem soprogu nisi pozneje nikdar več čula?"

"Pač. Čitala sem v nekem italijanskem časopisu, da se je vrnil v Rimu dvoboj med dvema slikarjema. Oba sta bila težko ranjena, in eden izmed njih je kmalu po dvoboju umrl, in tisti je bil — moj soprog."

Sočutno je prišla gospa Minke svojo prijateljico za roko. Dolgo ste molčali. S stolpa bližnje cerkve se je oglašil zvon, ki je vabil k polnočnici.

"Pustive prošlost, draga Ana", je končno izpregovorila Minke. "Čuj polnočni zvon. Kmalu bo zadonel po cerkvah angeljska pesem: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji." Glej, Ana, tudi v najhujših srčnih nai odmeva ta veseli glas. Zahvalive Boga, da nama je dal doživeti ta trenotek. Pretrneli sve dovolj. Odslaj pa naj vlada v nama sveti mir, ki nama bode povrnil, kar nama je vzela prošlost; če ne ravno onega, ali vsaj ono tiho srečo, ki jo daje človeškemu srcu zaupanje v Njega, ki se je danes rodil, in pa zavest, da sve storili svojo dolžnost."

Vrtar.

Na dvorišču je stalo nekaj žensk. Vrtarjeva žena je pripovedovala, da je njen mož danes ponoči bljuval kri.

"Že zopet?" so se čudile ženske.
"Da. Bogu bodi potoženo", je dejala vrtarica in si obrisala z predpasnikom obraz. "Strašanska vročina!" je vzdihnila.

"V resnici, grozna", so pritrjevale ženske in se razšle. Bilo je v prvih urah popoldanskih in človek je bil len in zaspan.

V vrtarjevem stanovanju je bilo hladno in temno. Dišalo je po zdravilih. Pri odprtem oknu je sedel bolnik in kašljal.

"Zakaj si jim pravila?" je vprašal svoje ženo, ko je vstopila v sobo.
"Kaj pa?" je vprašala nazaj.
"Da sem... da sem... da sem slab in da sem bljuval kri!" Njegov glas se je tresel, kakor blede, suhe roke, ki so mu ležale na koljenih.

"I no, saj je res! Zakaj bi lagala in skrivala! Ti si pa res čuden!" je dejala in se zasmejala — skoro malo preglasno.

Tiho je bilo potem, samo bolniku je zdrknila solza po licu nizzdol v rumeno, redko brado.

Kaj so morali res vsi vedeti, da je bolan in na smrt, kaj so morali biti vsi poučeni, kako umira, da računajo ta strašen in ostuden račun: kako dolgo se zdrži, kdaj ugaseš!

Skoro sovražno je pogledal ženo, potem se je mračen, brezupen, zatopljen v črno, moreče svoje misli, obrnil zopet proti pustemu, praznemu dvorišču.

Ljubavna — veseloigra.

Iz Ogrske se je preselil v srbsko mesto K. veletržec s slivami, David B., ki ima nenavadno lepo ženo Rozo. Rozika pa je bila zelo lahkomisljena in nezvesta žena. Zaljubila se je v novem mestu kmalu v majorja M. Posredovalec med zaljubljenecema je bil trgovček kočijaz. Toda tudi on se je v Roziko zaljubil, a iz ljubosumnosti je povedal svojemu gospodarju o pregrešnih sestankih njegove žene in majorja. Mož je drugi dan rekel ženi, da se mora ob 11. pomoči odpeljati zaradi nujne kupčije v Budimpešto. Seveda je Rozikr brž poslala majorju pisemce, da bo celo noč sama. Mož pa se je peljal le na kolodvor, poslal vo domov ter čakal v gostilni pravega časa. Po polnoči si je najel pet krepkih kmetov, ki so ga spremljali z vrvmi domov. In res so našli majorja v postelji pri njegove ženi. Oba sta trdno spala. Previdno so možje priskočili ter ju skupaj povežali, še preden sta se do dobra prebudila. Mož je sklical celo sosesčino in vpričo mnogo ljudi je majorja in ženo popolnoma sklel ter jih namazal s kuhinjski zmečkanimi češpljami (češpljavec) Potem je poslal po policijo, ki je šele zaljubljenca razvezala. Ob enem je vložil tožbo na ločitev zakona. Major pa si še premljuje, kaj naj stori za svojo namazano žest.

Telephone 2486—79 St.
Dr. Josip Vilimek,
251 E. 72d St.,
New York.
Ordinira:
od 8. do 9. ure dop.;
od 1. do 2. ure pop.;
od 7. do 8. ure zvečer.
Govori slovenski!

Math. Grill,
1548 St Clair St, Cleveland, Ohio.
Priporoča rojakom svoja **IZVRSTNA VINA.**
Rudeče vino po 50 ct. gal., belo po 70 ct. galon. Najboljši domači drožnik štiri galone za \$11. Za Ohio, Pennsylvania in Illinois plačam prevozne stroške in dam posodo zastoj. Vino je najboljšje vrste in ga imam skupaj v sodih po 1200 do 1500 galon. Pošljem ga ne manj kot 48 do 50 galon.

GAŠPER KORČE
1776 St. Clair St., Cleveland, O.
Tolmač pri sodiščih. Ako se kdo ponesreči v tovarni izposluje odškodnino. Moje načelo je z rojaki poštno postopati in varovati brezvestnežev.

POZORI!
rojaki v Pittsburgu in okolici!

Najbolje storiš, ako kupiš nekaj delnic "avstro-amerijske stavbene in posejilnega društva", 5136 Ru-by St. v Pittsburgu, Pa., kajti z malo vlogo zamoreš prihraniti mnogo in preskrbeti si svoj dom.
Podjetje je solidno! (1jan04)

NAZNANILO.
Rojakom naznanjam, da sem se preselil iz East Helene, Mont., na Cokedale, Mont., in tukaj otvoril lepo urejen

SALOON,
v kterem vedno točim sveže pivo, domaće in importirano vino, fine whiskey, ter prodajam dobre smodke. Imam tudi čedne prostore za prenočišče. Rojakom se priporočam v obilen obisk.

Joe Lušin,
Cokedale, Mont.

Math. Grahek,
201—1203 Oor. Masa in Santa Fee Ave. PUEBLO, COLORADO,
priporoča slovenskemu in hrvatskemu občinstvu svojo veliko zalogo možkih oblek in obuval vsake vrste, kakor tudi svojo bogato zalogo grocerijskega blaga

in železnine; v zalogi ima tudi Trijerjevo grenko vino.
Pošiljam denarje v staro domovino najceneje in najhitreje ter sem v zvezi z gosp. Fr. Sakserjem v New Yorku.
Za obilen obisk se priporoča
MATH. GRAHEK, lastnik.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI
KOLEDAR
X. LETNIK ZA LETO 1904 VELJA 25c.
Koledar je dotiskan in smo ga pričeli razpošiljati. Vsakdo najde v njem kaj zanimivega. Opremljen je z obilnimi, krasnimi podobami.
Primerno darilo za Božič in Novo leto prijateljem v staro domovino.
"GLAS NARODA"
109 Greenwich Street, New York.

International Manufacturing Company
Box 948, New York City, N. Y.
Priporoča slavim slovenskim, hrvatskim in ostalim slovenskim društvam svojo bogato zalogo cerkvenih in društvenih zastav, društvenih značkov (Badges in regalije), gumbc, čeplce in uniforme za slovenska društva. — Raznih društvenih pečatov iz gumija, vli-tega železa (Seal Press), žepnih pečatov (Pocket Seal Press), gumias ih črk za samostojni tisk v skrinjicah; igralnih skrinjic, laju kitar, goselj, mandolina, harmonik, orgelje, ur (zlate, srebrne in nikelnaste), uhanoj, prstanov, krvatnih igelj, ženskih zapestnic, veriže in verižnih nakitov, nožev, britev, škarij, itd., itd.
Velika zaloga najnovejših (varnostnih britev)
ktere najtopleje priporočamo vsem premogarjem, tistim, tovarniškim delavcem in vsem onim, kteri se ne znajo briti in ne ljubijo svoj denar dati britcem; v elegantnih šatuljah od \$2.00 dalje.
Grafonji, fonografi, amteur-fotografski aparati, camere itd. — Bogata zaloga godbenih instrumentov, ktere tudi na zahtev popravljamo. Dopišuje se v vsch modern h jezikih. Za odgovore piposlati je znakmo za 2 centa.
INTERNATIONAL MANUFACTURING COMPANY,
P. O. Box 948, NEW YORK CITY, N. Y.

Math. Grill,
1548 St Clair St, Cleveland, Ohio.
Priporoča rojakom svoja **IZVRSTNA VINA.**

Columbia Records.
Svira vse vrste glasbe. Učenje kacega instrumenta je nepotrebno.
\$15, \$20, \$30
Pišite po brezplačne cenike 53, v kterih so označeni glasbeni in pevski komadi.
VALČKI (CILINDER).
Sedem palcev 50 ct. komad; \$5 ducat. — Deset palcev \$1 komad; \$10 ducat.
BLACK SUPER-HARDENED COLUMBIA MOULDED RECORDS
25 centov komad; \$3 ducat.
Povsem novi proces. Mnogo bolj trpežni, nego vsak drug cilinder.
COLUMBIA PHONOGRAPH CO., 93 Chambers Street, New York City.

PAZITE DOBRO NA MOJ NASLOV, ZAPISITE SI GA!

KADAR POTREBUJEJO SLOVENSKA DRUŠTVA ZASTAVE, REGALIJE, ZNAKE, KAPE i. t. d.,
pišite slovenski po moj cenik ali uzorce, ker to vsem pošljem brez stroškov. Moja tvrdka je slovanska.
Imam na razpologo obilo uzorcev slovenskih, hrvatskih, čeških, slovaških, rusinskih, litvinskih in poljskih društev.

E. Bachman,
580 SOUTH CENTRE AVENUE, CHICAGO, ILL.
Halo, rojaki!
Slovencem naznanjam, da sem kupil **SALOON** od gospoda J. Stublerja v Duluth, Minn., 217 W. Superior St.
Točil bodem vsakovrstno dobre pijače, imam lepo prenočišče za potnike, kakor tudi prosti lunc.
Prodajam tudi železniške in parobrodne listke ter pošiljam denar v staro domovino. Rojakom preskrbim delo, kteri delajo po šumar. Rojake Slovence in Hrvate, kteri potujejo čez Duluth, Minn., vabim, da me blagovoljijo obiskati, ker bodo gotovo zelo dobro postreženi. S spoštovanjem (31j)
Josip Scharabon.

Pobegnili.

(Vesela povest o ubeglem poneverjeniku.)

Izvanredno hitro se je širila vest za necega jutra po mestu M., čes blagajnik tvrde Mayer & Co. je pobegnili z vsjo gotovino. Vse ljudstvo je bilo izmenadeno! Ljudje, posebno stare žene so govorile o pol in celo osem milijonov goldinarjev, ktere je nepoštenovič seboj vzel; seveda so si tudi belili glave z vprašanjem, kam bi blagajnik pobegnul in ako ga bodo vjeli. Še več so ugibali, čes, ako ga policija ne vjame, ako bodo Mayer & Co. zamogel nadvladati tako veliko škodo. Kar se tiče poslednje točke, se je občinstvo kmalo pomirilo. Proti deveti uri dopoldne so dobri meščani že videli gospoda Mayer korakati proti policijskemu uradu. Mož je sicer nekam bolj blede, toda obrazni potezi so naznanjali notranji mir in ni bilo nanjema opaziti nikake razburjenosti; mnogoterim sočutnim pozdravom je odzdravil s hvaležnim nasmehom. Tvrda Mayer & Co. je tako zgrubo občutila, toda, da bi jo v temelju pretresla taka neprilika, to ne. Tacega mnenja je bil vsakdo, kdor je danes videl gospoda Mayer.

Policijski ravnatelj se je živahno razgovarjal z gospodom Mayer, med tem pa je marljivo deloval brez vspeha. Saj begunec vedno napravi preje že dober načrt o begu, zato je tudi vse premeteno napravljen. Koncem pogovora je policijski ravnatelj dal na razpolaganje gospodu Mayer zelo prebrisanega detektiva, kteri bi moral vse natančno izprašati in zvedeti vse okoliščine ter potem poiskati sled beguna. Seveda je gospod Mayer razpisal visoko nagrado onemu, kteri vjame poneverjenika.

Policijski ravnatelj je spremil gospoda Mayerja domu, ker prvi ni hotel prav nič zamuditi; najprvo je hotel preiskati v pisarni, ako ne bi tam zadobil kak sled o lagajniku. Toda tudi to je bilo zaman.

"Ali nimate naimanjše slutnje, na katero stran jo je ubral blagajnik?" vprašal je gospod Mayer. "Vase baže ljudje ste zelo prebrisani in imate takoj gotove ideje, mi navadni umirajoči ljudje se pa komaj zavemo nezgode."

Detektiv je rano zmajal. "Ali ste mnenja, da jo je v Ameriko popihal?"

"Ne", odgovoril je živahno detektiv, "tega mnenja nisem jaz. To bivše pribežališče vseh begunov je sedaj zelo neugodno postalo vsled brzega zasledovanja, zato nobeden inteligen ten lopov ne išče tam zavetja."

"Ktero deželo pa smatrate za najboljšo, kjer zamore lopov mirno uživati svoj plen?"

"No — mnogo je še koticov na svetu, kjer zamore človek prikriti ostati pred policijskim očesom, ako pa hoče kak gospod lopov svoje življenje dobro uživati, smatram Grško za najbolj primerno deželo. Na Grškem ne iztirajo poneverjenike, tacega ptička primejo le, ako se nahaja na avstrijskih tleh, to se pravi na avstrijskem parniku. Ako je ptiček zvit, se lahko temu ubrani, toda več se jih je že vjelo na to past."

"Kaj bi sedaj storili kakšnega mnenja ste vi?"

"Počakati moramo, da zasledimo tudi najmanjši sled", odgovoril je detektiv. "Nikakega pomena nima kar tja v en dan potovati."

"Torej počakajmo", je vzdihnil gospod Mayer.

Tri dolge dneve je moral gojiti potrpljenje gospod Mayer. Tretji dan po tem pogovoru mu je detektiv že n znanil, da ima važne vesti o begunec iz Palerne na Italijanskem. "Potem pa le brzo na pot, ne zgrubite nobene minute", je zaklical Mayer.

"Moj kovček je že na kolodvoru", je odgovoril detektiv.

"Moj je pa tudi je pripravljen", je djal Mayer. "Jaz vas hočem spremiti!"

"Kaj? Vi si hočete nakopati toliko težav in sitnosti? Menim, da sem si v mnogoletni službi pridobil dovolj izkušenj, da sem opravih —"

"Prosim, ne smatrate moj sklep za kakč nezupljivost proti vam", prekinil je gospod Mayer detektiva. "Toda zadeva je ta — doma ne bi imel miru. Vi greste kot zupnik državne oblasti v prevej vrsti za begunom. Jaz pa grem za glavno stvarjo, za mojim denarjem in nekak občutek inam, da bi moja navzočnost pripomogla, da dobim moje denarje nazaj."

"Utegnete morebiti prav imeti", je dodjal detektiv. "Opozoriti sem vas le hotel, da tako potovanje ni pa zabavo, kakoršno nas pričakuje. Jaz potujem kot uradnik in kot tak ne poznam ne miru, ne počitka, ne zabave, niti —"

"Brez skrbi bodite, na prostoru bodem", je odgovoril Mayer.

Detektiv ni pretiral, ko je povdarjal o naporu pri takem delu. Oba zasledovalca sta si komaj toliko

časa vzela, da sta zaužila potrebna jedila, vedno sta uporabila najhitreje vlake z najboljšimi zvezami. Ta hitrost je bila popolnoma povšeči Mayerju, ker hitro potovanje se mu je skoraj dozdevalo le še prepočasno. Ko sta dospela v Palerno, so jima potrdili, da je poneverjenik tja dospel, toda od tam naprej ni bilo sledu.

"Nikakor ne smemo misliti, da bi se begunec tukaj prikrihal", rekel je detektiv. "S tako obilico denarjev tudi tukaj ni na varnem."

"Po vašem mnenju se je begunec obrnil proti Grškej", rekel je Mayer. Detektiv je zamišljeno predse zrl.

"Ne preostane nam nič drugega, nego da srečo iti tja. Policija v luki bolj pazi na došlece, nego na odhajajoče, tam boveva preje našla kak sled nego ga zamoreva od tu dalje zasledovati."

Oba gospoda sta se potem ukrcala na parnik in kmalu potem izkrcala na zemlji Helencev. Tam je detektiv pričel marljivo delovati, med tem ko je gospod Mayer ostal v hotelu in si privoščil mir. Ko se je uradnik čez nekaj časa zopet vrnil v hotel in na vsem potu ni našel niti najmanjšega sledu o beguncu, se je zelo začudil, da ni našel gospoda Mayerja, namesto tega pa mu je posestnih hotela uročil debelo pismo. Brzo je detektiv to odprl in čital:

"Spoštovani gospod!

Ne zasledujte več moža, ki je tako nedolžen kakor jagnje. Moj blagajnik mi ni niti vinarja ukrad. Pač pa sem sam vzel seboj vse premoženje in na ta način je rešil, da ga niso dobili v pest moji upniki. Za vaše dobro spremstvo in brzo potovanje se vam presčno zahvalim. V pismu najdete tudi pet tisoč kron v bankovcih in ti so vam v nagrado in odškodnino za potovanje. Ostalo premoženje bodem pa tu na vaše priporočilo lepo v miru uživati. Na kak avstrijski parnik pa nikdar ne pojdem.

Mayer."

Svetilka.

Po dnevu se vsa bliska, gosposka je in elegantna. Na najboljšem mestu stoji na moji pisalni mizi in je kras cele sobe.

"Kako krasna svetilka", pravijo moje znanke, kadar pridejo k meni. Da, lepa je in se zna pokazati, postaviti, vzbuhati pozornost. Njeni posebreni kovinski deli se iskrijo, veliki cilindri se bliska, kakor velika, prozorna pena, zelena kroglica je pol zastrta z zeleno, čipkasto izrezljano svilo. Postavlja se.

Mnogo bi človek pričakoval od nje. Ali zvečer, kadar jo prižgem, se jezim. Ne morem reči, da ima lepo, svetlo luč. Čisto klaverno gori, slabe volje in jezljivo. Oči me bole vsak večer. Včasih se spomni in se tresse, plapolja, kakor da bi stala v vetru. In smrdi; vsa soba že polna grdega, petrolejevega smradu. In kadbi se, da je cilindri za polure že ves črn. Popravljam, čistim, privijam, ali vedno ista smrdeča, krmežljava, zakajena luč.

A tako je lepa, elegantna, prijetna za oko.

Zdaj jo že nekaj večerov ne prižgam več.

Taka je, kakor nekteri ljudje. To liko obetajo na prvi pogled, gore premaknejo misli, trdi so, kakor kremen, čisti, brez madeža, kakor zlato. — ali če pride res kaj, niso za rabo. — slabšči, ljudje za parado, za fraze, za postavljanje. — ali drugače za nič pod milim Bogom za nič!

A toliko slepe prvi hip, slepe, kakor moja svetilka na mizi, ki je dika moje sobe, elegantna in fina. — le samo sveti ne...

Smešnice.

Naiavno. Kmet (živinskemu zdravniku, ko je bolno kravo preiskal): "Kaj je kravi?" — Zdravnik: "Na srcu je bolna." — Kmet: "No še tega se mi manjka, sedaj je ta stara Maura še zaljubljena!"

Ravnodušen. Gospa (ki je s svojim možem obedovala v hotelu): "O gospod hotelir, moj mož je našel v juhi ženski las!" — Hotelir: "No, gospa, ali ste že ljubosumni?"

Iz otroških ust. Fric: "Ali tudi krave kolejo?" — Moric (mesarjev sin): "Da, toda preje jih izpijejo."

Prebrisan. Krošnjar (ki je napravil v gostilni dobro kupčijo, hlapcu): "Zunaj pred vratmi stoji moj tekmeec, vrzite me na ulico, da boje mislil, da tu ni napraviti kupčije."

V gostilni. Prvi gost: "He, natak, kar, moja kava je popolnoma mrla!" — Drugi gost: "Ali hočete menjati? Moja piva je popolnoma gorla!"

Ako se oslu dobro godi, si kupi avtomobil in zlomi vrat!

Malenkostna želja. Žena: "Glej, ljubi mož, tu sem našla steklenico bencina! Ni li res, da mi sedaj kupiš avtomobil?"

Razmišljen. Služkinja: "Za božjo voljo, gospod profesor, tatovi so v salonu!" — Profesor: "Povejte jim, da naj me malo počakajo!"

Nedolžen. Gospod (prosjaku): "Ali vas ni sram, tako močan, zdrav človek, pa prosjačite!" — Prosjak: "Sem še le pri prosjačenju postal krepak!"

V vojašnici. Podčastnik (židovskemu enoletnemu prostovolju, ki se je pri korakanju izognil luži): "Kaj počenjate, Mojzes, vi se bojite luže, ko je vaš oče korakal skozi Rudeče morje?"

Po želji. Žena (ktera potrebuje novo obleko, nežno): "Ljubi mož..." — Mož (nepotrpežljiv): "Napravi kratko!" — Žena: "Da, ali šest metrov moram imeti!"

Ravnodušno. Žena: "Ne taji Ivan, hišinjjo si poljubil!" — Mož: "Nič ne dě, ljuba Roza, — saj si jej itak nameravala prvega odpovedati."

Ob priliki krmilnih zrakovolov. Prvi krmar: "He, kolega, kam pa tako hitro?" — Drugi krmar: "Na Vezuvu sem se v noge spekel, sedaj hitim na severni tečaj, da uporabljam leden obklade."

Težek padeec. Svetnikova gospa (služkinji): "Kaj se je vendar pripetilo, tak ropot v veži?" — Služkinja (ko je pogledala): "Nič posebnega, gospodu svetniku je padla denarnica na tlak!"

Resnico zvedel. Oče (ko je obiskal sina dijaka): "Tako, moj sin še spi, kedaj pa vstane po navadi zjutraj?" — Gospodinja: "Zjutraj nikoli ne vstane."

Cena zabava. Posestnik daljnogleda (tujem v mestu): "Ali ne želi gospoda pogledati krasno, vedro nebo? Velja le eno kronco za osobo." — Izakleben: "Sarah le poglej, saj ena zvezda ne velja niti vinarja!"

Čudna reklama. Gospod (kteremu je agent zavarovalnice že dolgo prigovarjal zavarovanje življenja): "Gospod agent, saj na smrt niti ne mislim!" — Agent: "Ne mislite na smrt? Poglejte, tu zunaj je avtomobil! Ali mislite, da so oni štirje ljudje, ktere sem povozil, mislili na — smrt?"

Zavrnil. Oče (plemenitaškemu snubilen): "Ali si res domišljate, da bodem dal mojo hčer, ki je mlada, lepa in bogata, možu, ki nema denarjev, ne dostojne službe, poleg tega ste še neumen in bolehen?" — Baron: "No, potem ne korakate s časom naprej!"

Slaba vest. Pisar (ob oknu stojječ): "Sedaj prihaja oni gospod, ki se je večraj oženil." — Snubilni mesetar: "Brzo zaklenite dur!"

V kopeli. Podčastnik (ki je učil vojaka plavati, a ta zelo vodo požira): "He, Burak, ne popijte no vodo, drugi se morajo tudi še kopati."

Še več. Snubilec: "Dobro, gospod bankir, vi mi daste vašo hčer, stotisoč kron, vašo častno besedo!" — Bankir: "Kaj, častno besedo, jaz vam dam celo črno na belem!"

Oprostilno. Sodnik: "Osem vrčkov pive ste spili, a niste niti jednega plačati zamogli!" — Zatoženi: "Vselej, kadar sem vrček spil in hotel iti, je stal natakari pri vratih!"

SLOVENSKI FOTOGRAF

se priporoča vsem cenjenim rojakom v Clevelandu, O., za obilni obisk z zagotovilom lepega dela in primernimi cenami. Ako kdo želi, pridem tudi na dom, kar naj se mi blagovoli ustmeno ali z dopisnico naznaniti.

I. Bajec, fotograf, 81 Dana St., Cleveland, O. (blizo slov. farne cerkve sv. Vida.)

F. G. Tassotti,

108 Meserole St., Brooklyn Borough, New York, N. Y.

dopisnik g. F. Sakserja v New Yorku

Posilja denarje v

—STARO DOMOVINO—

hitro, zanesljivo, po dnevnem kursu; zamenjuje avstrijski denar, preskrbi potnikom v staro domovino ali od tam sem ugodno vožnjo (šifkarte), kakor tudi železniške listke po Zjed. državah. Sprejema naročnike in naročnino za "Glas Naroda".

Priporoča se Brooklynskim Slovincem in jamči hitro in solidno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

F. G. Tassotti.

108 Meserole St., Brooklyn, N. Y.

Stanje hranilnih ulog: 17 milijonov kron. Rezervni zaklad: okroglo 520.000 kron. MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA na Mestnem trgu zraven rotovža sprejema hranilne uloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od uložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila ulagateljem. Za varnost ulog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost ulog popolna, svedoči zlasti to, da ulagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varevancev. Denarne uloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Iz Zjedinjenih držav posreduje pošiljlatve ali uloge g. FRANK SAKSER, 109 Greenwich Street, New York.

EDINI SLOVENSKI OFICIJELNI AGENT V NEW YORKU. FR. SAKSER, 109 GREENWICH ST., NEW YORK, N. Y. Oficijelni zastopnik družb: Bremenskega Lloyda, Hamburg-America Line, Compagnie Generale Transatlantique, Holland-America Line, Red Star Line in drugih prekomorskih črt. Parobrodni in železniški listki so dobiti po najnižjih cenah. Kdor Slovence potuje v staro domovino, najbolje stori, da kupi vožnji listek v NEW YORKU, ker potem se lahko odpelje s prvim parnikom in mu ni potreba tukaj čakati ter denarje po nepotrebnem trošiti. Kdor koga iz stare domovine sem vzame ali želi vzeti, najbolje stori, ako se na nas obrne, ker bode točno postrežen in potnik ima opraviti na vsej črti s poštnimi agenti (ne s kakimi ciganskimi Italijani ali Židi). V NEW YORK dosegšim gremo kolikor le mogoče na roke in kjer le potreba. VSE te prednosti govora, da naj se vsak Slovenec in Hrvat le edino na nas obrne, kjer bode najhitreje, najceneje in pošteno postrežen. AKO kdo pride v New York na kako železniško postajo in se ne vé kam obrniti, naj gré na postajo k telefonu in pokliče 3795 Cortlandt, ali connect three seven nine five Cortlandt in potem se s nami slovenski pogovori ter pridemo ponj. Za telefon plača 15 centov in prihrani dolarje. To je zelo važno! Dalje pošiljamo najceneje in najhitreje denarje v staro domovino. Ogromno rastoči promet nam daje priliko naše rojake CENO postreči, objednem pa tudi dokazuje, da kdor se na nas obrne, je dobro postrežen in se še večkrat na nas obrne in drugim enako storiti svetuje. Cena, hitra in solidna postrežba je naše trgovinsko geslo. VSAK potnik, naj pride od kterejakoli kraja Zjedinjenih držav ali iz stare domovine, naj pazi na naš naslov, ulico in številko 109 Greenwich Street. NAJ ne posluša nikogar, ako ga tudi slovensko nagovori in drugam vleče, za Slovence je pravi kraj le pri nas. Nas lahko vsakdo ob kterejkoli uri pokliče. PRAV pa stori, kdor nam njegov prihod natančno naznani, po kterež železnici pride, to je odhod od kraja in kedaj sem pride, to mu na vsakej železnici povedó. LEPE NOVCE PRIHRANI vsak potujoči rojak, ako naše nasvete uboga in natančno pazi, da pride na pravo številko in ne dá novcev preje iz rok, dokler ni povsem preverjen, da je na pravem mestu. Ubogajte naše nasvete in vedno ste na pravem potu! FRANK SAKSER, 109 GREENWICH ST., NEW YORK.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: JOHN HAJBAN, P. O. Box 303, Ely, Minn. Podpredsednik: JOHN KERŽIŠNIK, P. O. Box 138, Federal, Pa. I. tajnik: JURIJ L. BROZICH, Ely, Minn. II. tajnik: ANTON GERZIN, 2137 Log St., Calumet, Mich. Blagajnik: IVAN GOVŽE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

JOSIP PERKO, 1795 St. Clair St., Cleveland, Ohio. IVAN GERM, 1103 Cherry Alley, Braddock, Pa. IVAN PRIMOŽIČ, P. O. Box 114, Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR.

MIHAEL KLOBUČAR, 115 7th St., Calumet, Mich. JAKOB ZABUKOVEC, 5102 Butler St., Pittsburg, Pa. JURIJ BROŽIČ, Ely, Minn.

Dopisi naj se blagovolijo pošiljati na I. tajnika: Geo. L. Brozich, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem. Denarne pošiljatve naj se pošljejo blagajniku Ivan Govže, P. O. Box 105, Ely, Minn. in po svojem zastopniku.

Društveno glasilo je „GLAS NARODA“.

Drobnosti.

V Ameriko se je odpeljalo ponoči z južnega kolodvora — dne 31. dec. v ljudljani, 20 izseljencev.

V potok padel. Dne 31. novembra t. l. zvečer je šel posestnik Janez Dolinšek, po dom. Andrejčkov iz Gor. Tep na počmo delo "pri rampah" na postaji Zagorje. Šel je po poti ki vodi iz Polšnika v Renke in ko jo krene proti slednjemu kraju, se mu od brvi naprej, ki vodi Šumniški potok, spotakne, nakar se je zvrnil v potok in sta ga drugi dan popoldne okoli 2. ure našli dve ženski, kateri sta nesli otroka h krstu. Ležal je v vodi na ustih in na glavi so se mu videli tri krvave rane. Ženske so to, kar so videli, povedale njegovi ženi, a ta je takoj nesrečo slutila ter tekla na kraj nesreče, kjer je takoj spoznala svojega moža. Može je iz Renk so prenesli truplo po nesrečenca na njegov dom.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani. Zaradi hudodelstva uboja je bil tožen Pavel Drakler sploh Štefanov ali Škorbarjev, 18 let star. zidar iz Mavčič; bil je zaradi prestopka zoper telesno varnost že ka znovan. Zvečer 5. kimovca vršil se je boj med fanti iz Praš in Mavčič. Mavčičani so podili Praščane do domače vasi, na to so se vrnili domov. Na desnem bregu Save med Mavčičami in Prašami je strm in visok breg in tu so našli drugo jutro v nedeljo ljudje ob znožu Save mrtvega človeka, katerega so spoznali za kočarjevega sina Janeza Kumerja iz Praš. Sodna obdukcija trupla je dognala, da je imela lobanja obširno razpok da je bilo desno rebro zlomljeno; našla je rane na jetrih in trebušni mreni, vsled česar je nastopila notranja krvavitev in je vsled tega tudi Janez Kumer moral umreti. Iz tega se je dal sklepati, da je nekdo Kumer s kakim topim orodjem moral udariti po glavi in da je ta vsled vdarca omamljen padel čez breg, ali da se je pa po udarcu zgrudil in da ga je napadalec misleč, da je mrtve vrgel čez breg, da bi truplo bava odnesla. Preiskava je dognala, da je pravi storilec Pavel Drakler, da je on ti sti, ki je tekel za Kumerjem, ki je zavil pri nekem znamenju v hosto, in čeravno je v preiskavi splošno ma dejanje tajni, kasneje pa le v to liko popravit, da je res tekel s količ kom oborožen za njim, ker je po Kumer bil kakih 50 korakov pred njim, je mogoče, da je sam skočil v prepad; pri včerajšnji obravnavi je pa obstal, da ga je res on vdaril. Porotniki so vprašanju na uboj enoglasno pritrdili in sodni dvor je Draklerja na 4 leta težke z 1 postom in trdim ležiščem na mesec in na dan 6. listopada vsakega kazenskega leta v temnico s trdim ležiščem obsodil.

Požar. Kočarju Fr. Grudnu v Potoku pri Trebujem je 24. nov. zgorela koč. Škoda znaša 400 K. Gruden ni bil zavarovan.

Samomor. Dne 28. nov. ustrelil se je na Kospišču blizu Panovca 40letni Fran Rossi, občinski tajnik iz Št. Vida v Karniji. Povod samomoru je bila nesrečna ljubezen. Rossi snubil je gospodično E. S., bivšo učiteljico na Laškem. Stariši pa niso bili zadovoljni s snubačem. Rossi prišel je na Kospišče, kjer stanuje družina S., da bi stariše pregovoril; a ker mu niso dovolili vstopa, ustrelil se je nesrečnež in ostal na mestu mrtve.

Napad. Na Mesarski cesti v Ljubljani sta dne 2. dec. ponoči okoli pol 12. uri mesarska pomočnika Fran in Ivan Novljan napadla Selanovega mesarskega pomočnika Josipa Pegrica in ga pretepla. Pegric je na glavi ranjen. Vzeša sta mu tudi dežnik. Fran Novljan je baje že dalje časa obetal Pegricu, da bosta prišla skupaj. Bila sta si v sovražtvu.

Goriško porotno sodišče. Na smrt obsojen je bil pred goriškimi porotniki 29letni Vincencij Vončina, rojen v Kalu, a priženjen v Puštale v občini grgarski. Umoril je svojo ženo Terezijo, rojeno Murovec. Žena je očitala lenemu Vončini, da ni prav za nič, ne za delo, ne za gospodarstvo. Pri tem očitanju je Vončina zavrela kri, pograbil je sekiro ter mahnil z njo svojo ženo po glavi. Bila je poleg dvanajsetletna pastarica Justina Hojak, ki je prestrašena in jokaje prosila Vončino, naj za božjo voljo preneha. Ali zastoj. Vončina je mahal kot besen s sekiro naprej in še trikrat z njo udaril ženo. Najhujši je bil prvi

udarec, s katerim je Vončina presekal ženi obraz tako, da je spodnja čeljust visela navzdol ter bila ločena od ostalega dela glave. Seveda je bila Terezija takoj mrtva. Ko je Vončina opravil to strašno delo, podal se je v Gorico in se sam predstavil sodnji. Na podlagi vsega tega tožilo ga je državno pravništvo zaradi umora. Obtoženec je priznal dejstvo, rekel pa je, da ni namenoma umoril žene, marveč v hudi jezi, ker ga je žena s svojimi očitaji in s svojim ravnanjem spravila ob pamet. Porotniki so potrdili vprašanje o umoru in je Vončino obsodilo na smrt z dostavkom, da se ga priporoči cesarjevi milosti.

Avstrijska vlada in naseljevanje delavcev iz Italije v Trstu. Znano je, da židovsko-laški gospodnji gospodarji iredentisti z raznimi sredstvi vabijo italijanske podanike v Trst, kjer se le ti šopirijo na škodo domačinov. To gibanje podpira tudi socijalna demokracija. Na tisoče domačih delavcev je tako brez služka, samo da se vstreže gotovim ljudjem, ki potrebujejo ljudi, ki so za par krajcarjev sposobni nastopiti za njihove skrivne namene. Zadnji čas pa je v Trstu nastalo gibanje za pravice domačega delavstva. Merodajni gospodje na magistratu hočejo z vsi silo zatreti to gibanje in vlada zavzeta pri tem stališče, ki je naravnost čudno za avstrijsko vlado. Organizatorji delavskih zborovanj, ki so naperjeni proti importu delavcev in iredentistov iz Italije, so redno dan pred zborovanjem brez vsakega naznanila ali uroka aretirani in potem, ko je zborovanje vsled odsotnosti govornikov preprečeno, zopet izpuščeni. Tako se je nedavno zgodilo z dvema govornikoma. A še več! Nedavno je bil v Trstu shod iredentovskih delavcev. Na tem zborovanju so se čuli sramotilni kliki proti Avstriji. Četa avstrijsko mislečih delavcev se je zbrala in v protest klicala: "Vivat Austria!" Ti delavci so bili aretirani, prvim se pa ni ničesar zgodilo! Ob takih razmerah ni čudno, da je te zadeve pričel ironizirati antisemitski list "Figaro" s tem, da ima natisnjen kraj svojega izhajanja takole "Trieste (in Austria?)" Na shodih vladni zastopnik kratkoma prepove glasovati o resolucijah na korist domačemu delavstvu.

Razne hrvatske novice. V Ameriko se je odpeljalo dne 1. dec. preko Reke 60 izseljencev. — Skozi okno je skočil na Reki čevljar Anton Marc in se težko poškodoval. Uzrok temu je menda neozdravljiva bolezen. — Poplava z vinom je sedaj na Reki. Italijani na vsi moč hite, da čim več vina spravijo črez mejo, dokler še velja vinska klavzula. Ker so zadnje dni pripeljali več tisoč sodov vina na Reko, so vsa skladišča prenapolnjena in vinotrčci ga morajo koj voziti naprej. — Novo društvo. V Brki v Bosni se je osnovalo novo hrvatsko društvo "Hrvat". Društvo se boče osobito pečalo s petjem in tamburanjem. — Delničani v Mehiki so poslali za župno cerkev v Delnicah 884 kron. — Reka Drina v Bosni je zelo narasla in se ljudje boje povodnji. — Profesorjem (izvanrednim) kanoničnega prava na zagrebškem vseučilišču je imenovan dr. Edo Lovrič, dosedaj privatni docent. — Odkritje spominske mize. V ozdu Jasik blizu Belovarja so odkrili v spomin lova. ki se ga je tu udeležil nadvojvoda Leopold Salva-tor, kamenito spominsko mizo. — Nogo si je zlomil gozdar Draženović iz Brinja, ker je padla pri sekanju bukev nanj.

NAZNANILO.

Slovensko podporno društvo sv. Alojzija št. 31. J. S. K. J. v Brad-docku, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu, v dvorani Mr. Kečmajerja, Rankin Pennsylvania.

Za tekoče leto bili so izvoljeni sledeči uradniki:

Ivan Germ, predsednikom, 1103 Cherry Alley, Braddock, Pa.; Matevž Kikič, podpredsednikom, 854 Cherry Alley, Braddock, Pa.; Jakob Knez, I. tajnikom, 1104 Cherry Alley, Braddock, Pa.; Anton Sotler, Box 142, II. tajnikom, Linhard, Pa.; Alojzij Horvat, blagajnikom, Box 154, Linhard, Pa.; Ivan Germ, zastopnikom.

Odborniki: Jos. Perc, Ivan Zgonc, Frank Šetina, Jakob Maček. Zastavonoša: Josip Troha. Maršali: Ivan Troha, Ivan Martinič in Jos. Žefran.

Opomba. Tem potom se društveni ki društva sv. Alojzija opominjajo da v najkrajšem času poravnajo svoj dolg, ali pa da se pismeno obrnejo na I. tajnika, da se jim podaljša obroč, ker inace jih mora društvo suspendirati.

Društveni ki agitirajte v prid društva!

MILIJONE dolarjev so že Slovenci in Hrvatji poslali v staro domovino po FR. SAKSERJU, 109 Greenwich St., New York, a nijeden ne more tožiti o zgubi, zato naj se vsi Slovenec na njega obrne.

Slovensko-hrvatsko zdravilišče.

Vsem našim rojakom, kateri bolujejo na kterejkoli bolezni, naznanjamo tem potom, da je slavni svetovni zdravnik, kateri je že med vsem ameriškim svetom poznan kot eden najboljših zdravnikov na njegovem glasovitom zdravilišču, katero se imenuje

New York Hall of Medicine

otvoril oddelek za Hrvate in Slovence

in nam tako priredil slovensko-hrvatsko zdravilišče v Ameriki, tako, da v nadalje ne bomo prepuščeni zdravnikom, kateri ne poznajo nas, niti se ne brigajo za slovenski in hrvatski narod.

Toraj, rojaki, kateri živite v oddaljenih mestih, kjer se ne morete za-teči k dobim zdravnikom, kakor je to v New Yorku mogoče, ako bolujete za katerokoli boleznijo, obrnite se na

Vaše zdravilišče

kajti dr. Thompson je zdravnik, kateri zdravi zastarele bolezni z najboljšim vspehom. Vsakdo, komur so drugi zdravniki dejali, da je njegova bolezen neozdravljiva, naj se obrne do nas in se bode osvedočil, da ni bolezni, katero bi dr. Thompson ne mogel ozdraviti.

Nekaj o dr. Thompsonu.

Dr. Thompson je bil več let zdravnik v največjih zdravilnih Solah v Evropi, kjer je imel priliko, da se uči, kako je zdraviti raznovrstne in zastarele bolezni. Bil je v Londonu in v Parizu, kjer so najboljši zdravniki na svetu. Tamkaj je on že v mladosti dobil glas najboljšega zdravnika. Na Dunaju se je pa ves svet začudil, ker je ozdravil bolnike od bolezni, katerih se ni upal ni eden drugih zdravnikov ozdraviti. Zato je tudi dr. Thompson dobil največ odlikovanj od najuglednejih osebnosti v Evropi. Pred par leti, ko se je še mislilo, da se jetika ne more ozdraviti, ozdravil je dr. Thompson v Franciji 23 oseb od te opasne bolezni. Vse svoje življenje posvetil je preiskavanju zastarelih bolezni, kakor jetike, otrovanje krvi, bolezni na jetrih, reumatizem in drugih bolezni. Sedaj zdravi tukaj v Ameriki z najboljšim vspehom. Predsednik Zjedinenih držav imenoval ga je

najboljšim zdravnikom.

A sedaj naj proslavi njegovo ime tudi med nami. V istem zdravilišču je za tajnika naš rojak G. A. Sokolič. V vsakem slučaju, ako hočete, da se Vam kaj raztolmači, ali da v me nekjer Vi stanujete ni zdravnikov, kateri bi Vam zamogli pomagati, ali ako se bojite, da imate kako nevarno bolezen, obrnite se samo z marko za 2 centa do gospoda

A. Sokoliča.

On Vam bode poslal raztolmačenje po dr. Thompsonu o vsem, ker ste ga vprašali, kajti zavod je vstanovljen, da pomaga v prevej vrsti našemu narodu.

Odkrito moremo izjaviti, da je dr. Thompson storil mnogo dobrega za slovenski narod v Ameriki. Ker je on jeden od najučenejših zdravnikov, ga priporočamo vsem Slovencem, kateri žele, da se popolnoma in povsem ozdravijo. Obrnite se le do njega.

Za bolnike, kateri obiskujejo zdravilišče osobno, odprt je urad ves dan. Ob nedeljah od 10. do 2. uri po popoldne.

New York Hall of Medicine

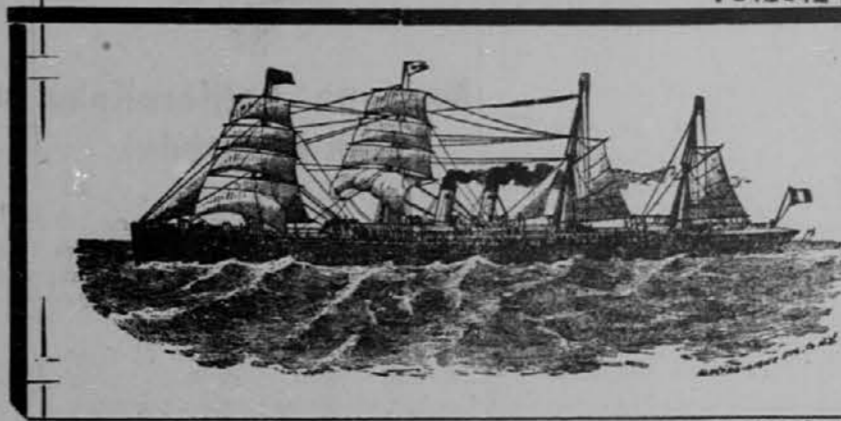
237 Lexington Ave. (Corner 34 str.) New York.

FRANK SAKSER, lastnik.

ANTON BOBEK, vodja.

BANČNA PODRUŽNICA

1778 ST. CLAIR ST., - - - CLEVELAND, O, Glavni urad: 109 Greenwich Street, New York

Pošilja v zvezi z glavno pisarno

denarje v staro domovino

najhitreje in najceneje. Denarne pošiljatve dospejo na dom v 12-13 dnevih. Kupuje in prodaja avstrijske denarje po dnevnem kursu. Prevzema hranilne knjige v izplačila in daje predplačila. Prodaja

parobrodne listke

za razne parobrodne družbe po izvornih cenah. Potnike iz Clevelanda, O., sprejme v New York, domač uslužbenec jih dovede v glavno pisarno, preskrbi vse za prtljago in dovede na parnik, kar potnika nič ne velja, in je to velike vrednosti.

Dobiti je v podružnici: "Glas Naroda" po 1 cent številka, "Slovensko-Amerikanski Koledar" po 25 centov, in "Pratike" po 10 centov komad.

Listek.

Pogreb.

Slika iz življenja koroških Slovencev.

Sneg, sneg, nič drugega nego sneg. Kako prijetne so one ob pobočju in ob vrhah bolj in manj visokih hribov nahajajoče se goličave, ki jih je videti povsod v takih krajih, kjer so bili ljudje radi pomanjkanja rodovitnega polja in ravnine v dolini prisiljeni, naseliti se tako visoko — kako prijetne so te goličave ob polemskem času, ko se ziblje in valovi po njih bujno iz tal poganjajoča trava, dišeča ajda in drugo žito! A kako dolgočasni, zapuščeni so po zimi taki krajci...

Sneg in nič drugega nego sneg je bilo videti iz koč Jurčka Gradišnika, ki je stala visoko gori na eni tisti strmini, med katerimi se vije potok Bela ter hiti v divji razposajenosti najprej mimo zdravilišča enakakega imena, potem pa dalje proti Železni Kapli...

Deset dni je padal neprenehoma in zapadlo ga je bilo toliko, da so se bila debela nižjih dreves skrila skoro popolnoma in da se je sneg, ki se je nabiral na vejah ter jih upogibal, spajal s snegom, ki je v teh desetih dneh neprestanega meteža tako rekoč rasteč od tal.

V poletnem času, da je tukaj gori kaj udobno in lepo... Zrak čist in čvrst, da ga človek kar z veseljem srka vse, okrog in okrog dehteč gozdi in potem v neposredni bližini v nebo strleči vrhovi in grebeni divnih Kamniških planin, ki so na tej severni strani videti še mogočnejši, nego od južne strani — vse to mora ugajati vsakemu, ki ima količkaj čuta za naravine [krasote. Toda po zimi, v snegu, ko je zagrnjena vsa zemlja v enakolično belo ocedo... ko ni videti med snežniki in drugimi vrhovi nobenega presledka, nobenega razločka in ko ni mogoče iti nikamor, prav nikamor iz koč... ko je časih po cele mesece vsaka taka naselbina navezana sama nase, ker je odrezana od vsega prometa z zunanjim svetom — takrat je po takih krajih sila dolgočasno, skoro nezno...

Potem pa če zadene človeka še taka nesreča, kakor je zadela Jurčka!...

Bival je sam, čisto sam z ženo v svoji mali, tesni, leseni koči, katero so bili bogzna pred kolikim časom postavili semkaj njegovi pradedje, in da se torej misliti, kako tiho, mrtvo je bilo ob takem času v njegovem stanovanju. On, njegova Urška, pa črna kavka, katero je bil nekdaj iz gnezda vzel in prinsel domov, je bilo vse, kar je dihalo pod Jurčkovo streho, ako se ne omenja edine koze, ki je bila njegova last, a ki je, kakor je umevno sačno od sebi, stala v svojem hlevcu, ter ne vpošteva drugih, še manj koristnih živali, ki so se potikale po luknjah ter prihajale semertja na površje...

O kaki zabavnosti torej v Jurčkovi koči ob takem času, ko se ni moglo z doma, ni bilo ne duha ne sluha, in vendar se je izhajalo! Žena je malo po malo pospravljala revno kosilec, on je pa rezljal in trgjal na toporišču ali na kakem drugem takem orodju. Pomenkovala se navadno nista dosti. Bila sta oba navajena molčanja. Kako tudi ne! Otrok jima Bog ni dal nikoli — bila sta od vsega sama. Jurček je delal dan na dan v gozdu, kjer je pripravljaval drva, a ona je bila pa doma. Ona sta se samo na večer in še tisti dan se jima ni ljubilo dosti govoriti. Jurček je bil pretruden za to in za ono, da je kmalu legel, ona pa, vedela, kako je potreben počitek, ga tudi ni hotela motiti.

A ob takih prilikah, ko se po več dni ni moglo iz hiše in ko sta začela oba trpeti pod morečo enakomernostjo, se jima je vendar časih razvzljajal jezik. Tedaj je začel Jurček kar nenadoma praviti o tem, kako mu je bilo pri srcu tistikrat, ko so ga bili odvedli od tod, in kaj je vse doživel, ko je bil na Laškem.

Njegova žena je slišala tisto povest kdove že kolikokrat, vendar so se ji vselej oživili oči, kakar je Jurček začel; kri se ji je začela pretakati hitreje po žilah in veseleje je brnel kolovrat ob njenih nogah...

In ko je bil Jurček svojo povest končal, pogrezala sta se oba v spomine na one davne davne dni, ko sta

se bila tako čudno našla, in postajalo jima je gorko od teh spominih... Da, Jurček in Urška sta imela nekaj kakor roman za sabo!... Ne samo po velikih, hrupnih mestih, ne samo po bleščečih sobanah se dogajajo romani! Mogoči so povsod, povsod, kjer se nahajajo čuteča človeška bitja — tam gori v najbolj zapuščenih gorskih krajih baš tako, kakor ondi, kjer vrvi med krasnimi palačami po gladkih tlakah neprenehoma množica gibkih, okretnih teles... Saj je vse človeško življenje ena sama dolga povest, a vsako posamezno življenje je epizoda v tej povesti... Tudi Jurček in njegova Urška sta imela svojo povest... O bila je zlata duša ta Urška! Toda zdaj je bila mrtva... mrtva...

Nad 39 let se je obnašal Dr. RICHTERJEV SVETOVNI, PRENOVLJENI "SIDRO" Pain Expeller kot najboljši lek zoper REUMATIZEM, POKOSTNICO, PODAGRO itd. in razne reumatične nepravilike. SAJO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah ali pri F. A. Richter & Co. 215 Pearl Street, New York.

POZOR ROJAKI. Pisarna podpisanih javnih notarjev v Clevelandu, O., nahaja se v hiši števil. 1778 St. Clair St., tam, kjer se nahaja tudi pisarna g. Frank-a Sakser, kjer se dobe parobrodni listki, se pošilja denar na vse kraje sveta in se menjava in kupuje vsakovrstni denar. V pisarni pripravljajo se kakor dosedaj pooblastila, pobotnice, dolžna pisma, cesionji, testamenti, kupne menjalne, čezdajalne, darilne pogodbe, intabulacije, prepisi, iztržavanja, dolgovi in dedščin (erbsin), potni listi za ameriške državljanke, prošnje za oproščanje orožnih vaj, kontrolnih shodov in prošnje za novačenje (assentiranje). Kdor potrebuje tolmaka, kak svet ali pojasnilo v vsakovrstnih zadevah, naj se zaupno obrne na nas, v vojaških zadevah tudi rojaki iz drugih držav, kjer ni javnega slovenskega notarja. Ukrenemo v slučaju, da kterega vaših sorodnikov ali znancev naselbinska oblast v New Yorku ali drugem pristanišču neopravičeno pridržuje, da ne more naprej do vas, vse potrebno, da se ga spusti. V vseh teh zadevah obrnite se na notarsko pisarno: A. Kline & Fr. Russ, 1778 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Naravna kalifornijska vina na prodaj. Dobro črno in belo vino od 35 do 45 centov galona; staro belo ali črno vino 50 centov galona. Reeling 55 ct. galona. Kdor kupi manj kakor 50 galon vina, mora dati \$2.00 za posodo. Drožnik od \$2.25 do \$2.75 galona; slivovica po \$3.00 galona. Pri večjem naročilu dam popust. S spoštovanjem STEFAN JAKSHE, P. O. Box 77, Crockett, California. Contra Costa Co. 14-11-04

POZOR ROJAKI! Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu v Chicagi, Ill., kakor tudi Slovincem po Zjed. državah, da sem otvoril novo urejeni

saloon pri „Triglavu“, 617 So. Center Ave., blizu 19. ulice, kjer točim pristno uležane „ATLAS“ pivo, izvrstni whiskey, najboljša vina in dišeče cigare, so pri meni na razpolago. Nadalje je vsakemu v zabavo na razpolago dobro urejeno keglišče in igralna miza (pool table). Ker si hočem pridobiti naklonjenost rojakov, gledal bodem v prvi vrsti za točno in solidno postrežbo. Vsak potujoči Slovenec dobrodošel! Končno priporočam ožjim rojakom, da me blagovoljivo večkrat počastijo s svojim obiskom!

Mohor Mladič, 617 So. Center Av., blizu 19. ul., CHICAGO, ILLINOIS. Telephone: 1722 Morgan.

KNJIGE, katere imamo v naši zalogi in jih odposljemo poštine prosto, ako si nam znesek naprej pošlje: Molitvene knjige: Fino vezane z imitacijo solnov: kosti, ali v finem usnju z zlato obrezo: Spomin na Jezusa 35 ct. Filoteja, usnje, zlata obreza \$1.20. marinar obreza 90 ct. Pravi Marijin služabnik, usnje, marinar obreza 80 ct. Rafael, usnje, zlata obreza \$1, marinar obreza 85 ct. Rafael, platno 75 ct. Duhovni studenc, 1.80-\$1.50-65 ct. Marija zrodna danica, \$2.20. Marija zrodna danica, eleg. vezana zlata obreza \$2.20. Lilija nebeška, usnje, eleg. vez. zlata obreza \$3.00. Ključ nebeških vrat, eleg. vez. \$1.50 in 50 ct. Nebeška iskric 50 ct. Vrtec nebeški 5 0ct. Sveta noč 15 ct. Ave Marija 10 ct. Mati Božja 10 ct. Razne sv. podobice, po 5 ct. Jezus dobri pastir, zlata obreza, 50c. Jezus na križu, zlata obreza \$1.00. Filoteja, zlata obreza, \$1.20. Srce Jezusovo, zlata obreza, \$1.20. Zvonček nebeški, zlata obreza, 80c. Sveta nebasa, zlata obreza, \$1.00. Spomin na Jezusa, zlata obreza, 50c. Duhovni studenc, zlata obreza 60c. Nebeške iskric, zlata obreza, 50c. Ključ nebeških vrat, zlata obr., 60c. Vrtec nebeški, zlata obreza, 60c. Zlata sola, zlata obreza, \$1.20.

Druge knjige: Evangeliji, 50 ct. Abecednik za slov. mladež, 20 ct. Zgodbe sv. pisma mala izdaja 30 ct. velika izdaja 50 ct. Druga nemška slovnica 80 ct. Hitri računar 40 ct. Mali katekizem 10 ct. Veliki katekizem 30 ct. Četrto berilo za ljudske šole 50 ct. Dimnik, slovensko-nemški besednjak 90 centov. Praprotnik spisi v ljudski šoli 30 ct. Prešernove poezije, vezane 75 centov, brožirane 50 ct. Bleiwies slovenska kuharica \$1.80. Pravljice 20 ct. Pregovori 30 ct. Cvetke 20 ct. Zbirka ljubimskih pisem 30 ct.

Matija Pogorelec, prodajalec UR, VERIŽIC, UHANOV, murčkov iz reškega zlata in druge zlatnine. BOGATA ZALOGA RAZNIH KNJIG. Novi centk knjig in zlatnine pošljem poštine prosto. Pište ponj.

Cene uram so naslednje: Nikel ure 7 Jewels \$6.— 15 Jewels Waltham \$9.— Srebrne ure z enim pokrovom \$12.— Srebrne ure z 2 pokrovoma in višje \$16.— Boss case 20 let garancije: 16 Size 7 Jewels \$15.— " " 15 " " \$18.— Boss case 25 let garancije: 16 Size 7 Jewels \$25.— " " 17 " " \$30.— O p o m b a. Vse zlate ure so z dvojnimi pokrovom. Kolesovje pri naštetih urah je Elgin ali Waltham, kakoršnega kdo želi. Blago pošiljam po Express. Vse moje blago je garantirano. Razprodajalcem knjig dajem rabat (popust) po pismenem dogovoru. Manjši zneski naj se pošiljajo v poštnih znamkah. Naslov v naročbo knjig je napraviti: M. POGORELEC, Box 226, Wakefield, Mich. Naročila za ure in vse druge stvari pa naj se od sedaj naprej pošiljajo pod naslovom: Care of B. Schuette, M. Pogorelec, 52 State St., Chicago, Ill. Družinska pratika po 10 ct. Božične in novoletne razglednice po 3 za 10 ct., 12 komadov 25 ct. Murčki iz reškega zlata so mi pošli in jih pričakujem.

Jacob Stonich, 89 E. Madison Street, Chicago, Ill. Slika predstavlja srebrno uro za go-spode. 18 Size Screw B navijak. Cena uram: Nikel ura \$ 6.00 Srebrna ura \$ 12.00 Screw navijak \$12.00 Srebrna ura \$13.00 z dvema pokrovoma \$13.00 Ako želite uro s 15. kamni, potem priložite \$2.00 navedenim cenam: Cena „Fahys Cases Gold-field“ jamčene 20 let: 16 Size 7 kamnov \$15.00 16 " 15 " \$18.00 18 " 7 " \$14.00 18 " 15 " \$17.00 6 Size ura za dan \$14.00 2 kamnov \$14.00 O P O M B A: Vse ure so najboljšje delo Elgin in Waltham ter jamčene glede kakovosti. Za obile naročbe se priporočam. Jacob Stonich, 89 E. Madison Street, CHICAGO, ILL.

MOHORJEVE KNJIGE so še dobili, in sicer vsch šest za \$1.30 s poštino vred. Dobiti so: 109 Greenwich St., New York, 1778 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

RABI telefon kadar dosepeh na kako postajo v New York in ne veš kako priti k FR. SAKSERJU. Pokliči številko 3795 Cortland in govori slovensko.

Compagnie Générale Transatlantique. Francoska parobrodna družba

DIREKTNA ČRTA DO HAVRE-PARIS-SVICO-INNSBRUK LJUBLJANA. POŠTNI PARNIKI SO: La Lorraine, na dva vijaka, 12,000 ton, 25,000 konjskih moči. La Savoie, " " " 10,000 " 12,000 " " La Touraine, " " " 10,000 " 12,000 " " L'Aquitaine, " " " 10,000 " 16,000 " " La Bretagne, " " " 8,000 " 9,000 " " La Champagne, " " " 8,000 " 9,000 " " La Gascogne, " " " 8,000 " 9,000 " " Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih ob 10. uri dopoldne. Parniki odplujejo iz pristanišča št. 42 North River, ob Morton Street: La Bretagne 24. dec. 1903. La Touraine 28. jan. 1904. La Touraine 31. dec. 1903. La Champagne 4. feb. 1904. La Champagne 7. jan. 1904. La Lorraine 11. feb. 1904. La Savoie 14. jan. 1904. La Bretagne 18. feb. 1904. La Bretagne 21. jan. 1904. La Touraine 25. feb. 1904. Parniki z zvezdo zaznamovani imajo po dva vijaka. Glavna agencija: 32 BROADWAY, NEW YORK.

HOLLAND-AMERICA LINE (HOLLAND-AMERIŠKA ČRTA)

vozi kraljevo nizozemsko in pošto Zjedinjenih držav med NEW YORKOM in ROTTERDAMOM preko Boulogne-sur-Mer.

NOORDAM, parnik z dvojnimi vijakom, 12,500 ton. STATENDAM, parnik z dvojnimi vijakom, 10,500 ton. RYNDAM, parnik z dvojnimi vijakom, 12,500 ton. ROTTERDAM, parnik z dvojnimi vijakom, 8300 ton. POTSDAM, parnik z dvojnimi vijakom, 12,500 ton.

Najceneja vožnja do ali od vseh krajev južne Avstrije. Radi cene glej na posebej objavljenih listinah.

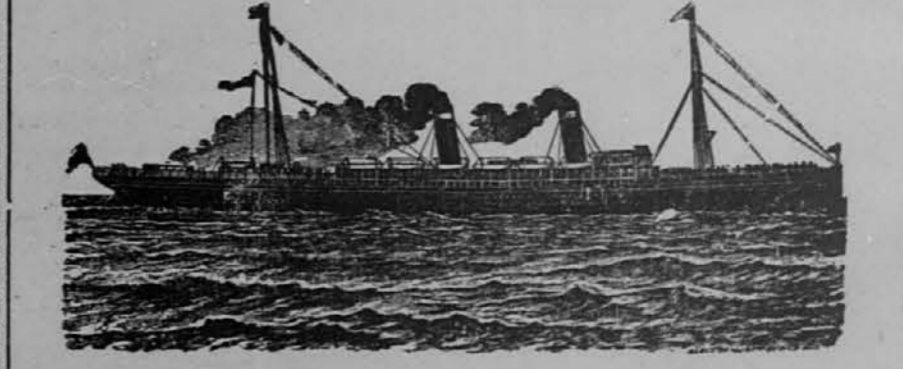
Parobrodna črta ima svoje pisarne v mestih: DUNAJ, I. Kolowratring 10. INOMOST, 3 Rudolfstrasse. TRST, št. 7 Prosta luka. BRNO, 21 Krona.

Parniki odplujejo: Iz ROTTERDAMA vsak četrtek in iz NEW YORKA vsako sredo ob 10. uri zjutraj.

HOLLAND-AMERICA LINE, 39 Broadway, NEW YORK. 90-2 Dearborn St., CHICAGO, ILL.

RED STAR LINE (Prekomorska parobrodna družba „Rudeča zvezda“)

posreduje redno vožnjo s poštini parniki med New Yorkom in Antwerpenom, * * * * * Philadelphijo in Antwerpenom.

Prevaža potnike s sledečimi poštini parniki: VADERLAND dva vijaka 11899 ton. KROONLAND 12760 ton. ZEELAND 11905 ton. FINNLAND 12760 ton. Pri cenah za medkrovje so vpoštete vse potrebščine, dobra hrana, najboljša postrežba. Pot čez Antwerpen je jedna najkrajših in najprijetnejših za potnike iz ali v Avstrijo; na Kranjsko, Štajersko, Koroško, Primorje, Hrvaško, Dalmacijo in druge dele Avstrije. Iz NEW YORKA odplujejo parniki vsako soboto ob 10. uri dopoldne od pomola št. 14 ob vznožju Fulton Street. — Iz PHILADELPHIJE vsako drugo sredo od pomola ob vznožju Washington St. Glede vprašanj ali kupovanja vožnjih listkov se je obrniti na:

Office, 73 Broadway, New York City. Cor. Dearborn & Washington Sts., CHICAGO. — Cor. 3rd & Pine Sts., ST. LOUIS. — 30 Montgomery St., SAN FRANCISCO, ali na njene zastopnike.